

Direcția de Asistență Socială
din subordinea Consiliului Local al municipiului Alba Iulia

DIAGNOZA SOCIALĂ A MUNICIPIULUI ALBA IULIA

Material elaborat de:
Ana Maria Turc,
Inspector superior, Compartimentul Strategii programe,
Serviciul programe și servicii sociale,
cu sprijinul colectivului Direcției de Asistență Socială Alba Iulia,
coordonat de:
Tomuș Alin, Sociolog

2023

CUPRINS

I. Scopul diagnozei sociale și contextul analizei nevoilor privind serviciile sociale-----	1
II. Grupuri aflate în situații de risc/vulnerabilitate -----	5
II.1 Copii în situații de vulnerabilitate -----	5
II.1.1 Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru copii -----	14
II.1.2 Servicii pentru copii în sistem rezidențial -----	15
II.1.3 Servicii de zi pentru copii- furnizori publici și privați -----	16
II.1.4 Furnizori de servicii sociale pentru copii -----	18
II.1.5. Nevoi identificate în rândul copiilor aflați în diverse situații de vulnerabilitate -----	18
II.2. Tineri, adulți, în diverse situații de vulnerabilitate -----	22
II.2.1. Persoane adulte cu dizabilități -----	22
II.2.1.1. Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități	23
II.2.1.2.Nevoi identificate în rândul persoanelor adulte cu dizabilități -----	25
II.3 Persoane vârstnice aflate în situații de vulnerabilitate -----	26
II.3.1. Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru persoanele vârstnice -----	28
II.3.1.1. Servicii rezidențiale pentru vârstnicii din municipiul Alba Iulia -----	28
II.3.1.2. Servicii de zi pentru vârstnicii din municipiul Alba Iulia -----	30
II.3.2.Furnizori de servicii sociale pentru persoane vârstnice-----	31
II.3.3. Nevoi identificate în rândul vârstnicilor vulnerabili-----	31
II.4. Persoane fără adăpost -----	33
II.4.1. Nevoi identificate în rândul persoanelor fără adăpost-----	34
II.5. Persoane victime ale violenței domestice -----	34
II.5.1. Servicii dezvoltate în municipiul Alba Iulia pentru protecția victimelor violenței domestice -----	35
II.5.2 Nevoi identificate ale victimelor violenței domestice:-----	36
II. 6. Persoane cu boli incurabile în stadii avansate și progresive (terminale) -----	36
II.6.1 Nevoi identificate -bolnavi de boli incurabile(terminale) -----	37
II.7. Alte categorii de persoane aflate în situații de risc -----	37
III. Servicii sociale propuse și prioritizarea grupurilor vulnerabile-----	41
Considerații finale -----	43

I. Scopul diagnozei sociale și contextul analizei nevoilor privind serviciile sociale

În scopul elaborării unei strategii eficiente de dezvoltare a serviciilor sociale la nivelul unei comunități cu structura și problematica specifică unei unități administrativ-teritoriale de tip municipiu, este necesară măsurarea, înțelegerea problemelor și a nevoilor grupurilor vulnerabile din comunitate. Intensitatea fenomenelor, specificitatea și nivelul de reprezentare al acestora constituie o latură teoretică și practică a documentului administrativ de față. Considerăm pe cale de consecință ca diagnoză socială a municipiului Alba Iulia, reprezintă la momentul elaborării și supunerii ei dezbaterii publice un document complex și în concordanță cu setul de probleme actuale și în dinamica cu care se confruntă unitatea administrativ teritorială specific abordată.

Diagnoza socială la nivelul municipiului Alba Iulia, constituie în esență un raport care prezintă o manieră extinsă, o imagine fidelă a nevoilor sociale care se elaborează în baza prevederilor Legii nr. 292/2011 a asistenței sociale. Întocmirea acesteia presupune pe de o parte, evaluarea nevoilor sociale locale iar, pe de altă parte, inventarierea serviciilor sociale existente și analiza oportunității de a dezvolta și înființa noi servicii sociale, ca răspuns la necesitățile identificate, necesități care pot fi considerate în contextele actuale sau viitoare în raport direct cu evoluția socială. Diagnoza socială conduce la realizarea unui plan local de acțiune în domeniul social, cu proiecția necesarului de resurse umane, financiare și materiale pentru implementarea măsurilor eficiente de protecție socială, destinate cetățenilor aflați în situație de vulnerabilitate prin găsirea unor soluții adaptate nevoilor acestora.

În mod judicios, documentul explică, susținem noi, logica diagnozei sociale care excede raportul unidimensional al cheltuielilor bugetare.

În demersul nostru de identificare a nevoilor sociale ale grupurilor vulnerabile au fost implicați un număr de 47 de specialiști din domeniul social cu diferite profesii (asistenți sociali, psihologi, psihopedagogi, educatori specializați, sociologi, asistenți medicali comunitari, kinetoterapeuți, medic primar de psihiatrie pediatrică, coordonatori centrelor de servicii sociale), atât din mediul public cât și din mediul privat din municipiul Alba Iulia, care cunosc foarte bine problematica acestora ca urmare a interacțiunii zilnice cu persoanele vulnerabile.

Documentul de față reprezintă imaginea în oglindă a capacității administrative a DAS Alba Iulia de a se consulta în elaborarea acestui document cu actorii relevanți din domeniu, cu scopul declarat de a furniza un set de concluzii care să constituie baza acțiunilor și politicilor publice în domeniul social.

Au fost de asemenea colectate date statistice și demografice de la instituții publice locale și centrale cum ar fi: Inspectoratul Școlar Județean, Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă, Poliția Municipiului Alba Iulia, Casa Județeană de Pensii, Direcția Regională de Statistică Alba, Spitalul Județean de Urgență Alba, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Centrul de Prevenire și Consiliere Antidrog, Administrația Națională a Penitenciarelor, Inspectoratul General pentru Imigrări, Serviciul de Probațiune Alba, Direcția de Sănătate Publică Alba, și de la furnizorii de servicii sociale licențiați de la nivelul municipiului Alba Iulia, ONG, asociații și fundații.

În esență sa documentul cuprinde date relevante din toate domeniile vieții comunitare

care se intersectează cu problematicile pe care le includem în ceea ce numim generic ”diagnoză”.

În sensul cel mai larg cu putință, în general, diagnoza socială se referă la identificarea și cuantificarea problemelor de sănătate, educație, locuire, ocupare, securitate socială și trai independent, în condiții decente de viață, a populației dintr-o comunitate indiferent de rangul său administrativ.

În accepțiunea legii asistenței sociale din România, nevoia socială reprezintă ansamblul de cerințe indispensabile fiecărei persoane pentru asigurarea condițiilor strict necesare de viață, în vederea asigurării participării sociale sau, după caz, a integrării sociale.

Evaluarea nevoilor sociale ale persoanelor aparținând unor grupuri vulnerabile are un rol extrem de important pentru că oferă o imagine completă a priorităților de intervenție socială în comunitate. Ea trebuie să fie întotdeauna însoțită de un plan de acțiune pe termen mediu și lung, care să garanteze mobilizarea resurselor locale spre rezolvarea problemelor identificate.

Activitatea de planificare locală reprezintă un instrument practic de evaluare a nevoilor comunității și de eficientizare a raportului dintre venituri și cheltuieli în sensul în care costul asistenței sociale trebuie să reprezinte o abordare judicioasă a resurselor de care dispune municipalitatea în acest moment.

Pentru beneficiarii de servicii sociale, activitatea de planificare locală înseamnă să fie responsabili în luarea deciziilor privind propria lor persoană în procesul de îngrijire, aici fiind incluse și cazurile de persoane care plătesc pentru a primi servicii de asistență.

Pentru cei care furnizează serviciile, această evaluare permite identificarea sprijinului disponibil (sau necesar) la nivel local, astfel încât persoanele să trăiască pe cât de independent posibil în propria lor comunitate; cu alte cuvinte, accentul este pus cu precadere pe răspunsul flexibil și eficient la nevoia de autonomie, dezvoltare personală, îngrijire, incluziune, participare socială a persoanelor din comunitate.

În esență, o astfel de abordare presupune integrarea principiilor care pot să conducă la reducerea cheltuielilor angajate cu asistența socială într-o comunitate, în paralel cu dezvoltarea acelor servicii de care este nevoie stringentă.

Pentru cei care planifică serviciile sociale la nivel local (decidenți), acest tip de activitate este centrat pe analiza resurselor necesare pentru acoperirea acestor nevoi. Acoperirea nevoilor este în sine un proces și nu o intervenție așa cum s-ar putea considera, în sensul în care, anumite costuri pot crește în funcție de dinamica socială a unui anumit grup considerat a fi vulnerabil.

Scopul principal al diagnozei sociale îl reprezintă fundamentarea Strategiei de dezvoltare a serviciilor sociale de la nivelul municipiului Alba Iulia. Procesul de fundamentare al strategiei ca document care să ofere o anumită predictibilitate demersurilor noastre este unul complex, influențat de foarte mulți factori.

Ca proces de construcție și elaborare, realizarea diagnozei sociale a presupus centralizarea datelor obținute, clasificarea și analizarea datelor, interviuarea specialiștilor pentru identificarea nevoilor grupurilor vulnerabile, găsirea priorităților și soluțiilor propuse de aceștia. *Scopul procesului a fost desigur, din punct de vedere metodologic, acela de a genera o imagine cat mai fidelă asupra problemelor cu care se confruntă Alba Iulia din punctul de vedere al asistenței sociale.*

Au fost identificate și analizate de către specialiștii în asistență socială nevoile sociale ale persoanelor care se pot găsi într-una dintre următoarele situații considerate a fi de vulnerabilitate:

- ❖ Copii în familii monoparentale,
- ❖ Copii abandonați,
- ❖ Copii separați sau în risc de separare de părinți,
- ❖ Copii cu dizabilități fizice/psihice aflați în familii,
- ❖ Copii cu părinți plecați la muncă în străinătate (lăsați în grija terților),
- ❖ Copii sub 14 ani care au abandonat școala,
- ❖ Copii victime ale violenței domestice,
- ❖ Copii consumatori de droguri sau substanțe noi cu proprietăți psihoactive,
- ❖ Copii care au săvârșit fapte penale , care nu răspund penal,
- ❖ Mame minore,
- ❖ Tineri (18-25 ani) care au părăsit sistemul de protecție,
- ❖ Familii tinere (sub 25 ani) cu copii, fără ocupație,
- ❖ Persoane active(18-59 ani) fără loc de muncă,
- ❖ Persoane peste 45 ani care nu găsesc un loc de muncă,
- ❖ Persoane adulte cu dizabilități,
- ❖ Persoane cu venituri sub venitul minim garantat ,
- ❖ Persoane cu boli aflate în fază terminală,
- ❖ Persoane fără locuință în proprietate,
- ❖ Persoane fără adăpost,
- ❖ Victime ale violenței domestice,
- ❖ Persoane eliberate din centrele de detenție,
- ❖ Vârstnici care suferă de o boală cronică,
- ❖ Vârstnici singuri dependenți de ajutor,
- ❖ Imigranți.

Sigur că, această abordare nu presupune în sine că am acoperit la nivel de diagnoză toate grupurile care ar putea dezvolta probleme din aria noastră de interes dar, cu siguranța, ceea ce am reușit să elaborăm are un caracter larg integrativ.

Prezentarea generală a populației Municipiului Alba Iulia

În situația în care România se confruntă cu o scădere drastică a numărului de locuitori, populația rezidentă a României pierzând aproximativ 1,1 milioane de locuitori de la recensământul din anul 2011 și până la recensământul din anul 2022, Alba Iulia este printre puținele orașe în care constatăm că mișcarea populației are loc în ambele sensuri.

În sens demografic, chiar dacă nu volumul populației este cel mai important indicator apreciem că scăderea este importantă și relevantă. Sub aspectul structurii pe vârste, recensământul și datele sale arată clar ca structura populației reprezintă o provocare importantă pentru decidentul politic al următorului deceniu.

Populația cu domiciliul declarat în Alba Iulia la data de 01.07.2022, conform datelor Institutului Național de Statistică este de 74.490 de persoane. Uitându-ne pe datele recensământelor vedem că, față de recensământul din 2011, avem de-a face cu o creștere de

10.954 persoane, de la 63.536 persoane la 74.490 persoane.

Deși populația municipiului Alba Iulia, este oarecum stabilă, trebuie să luăm în considerare că tendința din ultimii 20 de ani este de scădere a populației având la bază migrația internațională, scăderea natalității și mortalitatea ridicată. Cel mai mare pericol pentru următoarele decenii îl reprezintă îmbătrânirea populației. Având în vedere diminuarea populației active, fenomen observat și în Alba Iulia, România necesită o viziune realistă asupra dezvoltării economice și sociale în următoarele decenii.

Creșterea cererii pentru servicii sociale și medicale sau de alte tipuri de servicii pentru vârstnici va fi o consecință a fenomenului îmbătrânirii populației. Condițiile de locuire ale persoanelor vârstnice, singure, nu corespund, în general, nevoilor și posibilităților financiare ale acestor persoane. Va crește nevoia de sprijin financiar pentru vârstnici, dar și de servicii specializate adaptate gradului lor de dependență, inclusiv centre rezidențiale pentru îngrijirea acestora. In contextul tranziției demografice, Romania este obligată fie să găsească cele mai bune politici pronataliste, fie să calculeze eficient impactul cheltuielilor sociale pe care le implica o populație îmbătrânită.

Contracurarea declinului demografic presupune și o politică proactivă. Se impune ca necesitate sprijinirea tinerelor familii, în special a celor cu copii, prin facilitarea accesului la locuințe sociale și dezvoltarea infrastructurii de îngrijire, educație și recreere pentru copii în concordanță cu nevoile previzionate (modernizarea creșelor, a grădinițelor, a școlilor, crearea de noi spații, dotarea acestora și a spațiilor educaționale deja existente, crearea unor centre pentru copii unde aceștia să poată participa la diferite activități extra-școlare, sprijinirea copiilor aflați în diverse situații de vulnerabilitate).

Deși mai puțin discutat, declinul demografic cu care ne confruntăm în prezent este principala amenințare la adresa dezvoltării durabile a comunităților sub 100.000 de locuitori.

Din datele furnizate de către INS-Direcția Regională de Statistică Alba, populația pe grupe de vârstă după domiciliu la data de **01.07.2022** era următoarea:

Vârstă/Grupe de vârstă	Număr persoane
0-6 ani	4.701
7-13 ani	5.250
14-18 ani	3.554
19-35 ani	13.717
36-64 ani	34.474
Peste 65 ani	12.794
Total populație municipiul Alba Iulia	74.490

Tabel nr.1. Populația pe grupe de vârstă la data de 01.07.2022

Date cu privire la numărul persoanelor ocupate, șomeri, pensionari și alte persoane inactive, structura populației după etnie, nivel de instruire nu sunt disponibile de la Recensământul populației și locuințelor din anul 2022.

II. Grupuri aflate în situații de risc/vulnerabilitate

Definiția oficială a grupului vulnerabil, o găsim în **Legea asistenței sociale 292/2011** conform căreia grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială.

În legislația românească există însă multiple referiri la grupurile vulnerabile, prin definirea unor termeni cum ar fi categorie defavorizată, marginalizare, incluziune, nevoie socială, situație de dificultate.

II.1 Copii în situații de vulnerabilitate

Potențialele situații de risc/vulnerabilitate în care se pot afla copiii sunt:

- ❖ Familii cu mulți copii sau familii monoparentale,
- ❖ Lipsa unui loc de muncă sau a unei locuințe corespunzătoare,
- ❖ Violență domestică,
- ❖ Consumul de alcool sau droguri,
- ❖ Abandonul școlar sau neînscrierea copiilor la școală,
- ❖ Relații familiale conflictuale,
- ❖ Plecarea la muncă în altă localitate/străinătate a unuia sau a ambilor părinți,
- ❖ Boli cronice sau dizabilități,
- ❖ Sarcini timpurii

Conform datelor Direcției Regionale de Statistică Alba, populația persoanelor cu vârstă cuprinsă între 0-18 ani, cu domiciliul în municipiul Alba Iulia, la data de 01.07.2022, era de 13.505.

Efectivele de elevi cu domiciliul/reședința în municipiul Alba Iulia după nivelul de școlarizare pe trei ani școlari în urmă sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nivel de școlarizare	An școlar 2019-2020	An școlar 2020-2021	An școlar 2021-2022
Nivel preșcolar	2298	2288	2371
Nivel primar	3604	3490	3612
Nivel gimnazial	2835	2849	2970
Nivel liceal	3485	3477	3338
Nivel profesional	554	632	638
Nivel postliceal	557	518	497

Tabel nr.2. Efectivele de elevi cu domiciliul/reședința în municipiul Alba Iulia după nivelul de școlarizare pe trei ani școlari în urmă Sursa: ISJ Alba

Analizând datele Inspectoratului Școlar Județean Alba cu privire la abandonul școlar, situația copiilor cu cerințe educaționale speciale, acordarea de burse sociale, frecventarea cursurilor remediale, observăm o scădere a abandonului școlar și o creștere semnificativă a

burselor sociale acordate. În anul școlar 2021-2022 față de anul școlar 2019-2020, rata abandonului școlar a scăzut cu 50%.

În anul școlar 2021-2022 au fost acordate 870 de burse sociale față de 246 în anul școlar 2019-2020. Având în vedere faptul că pentru anul școlar 2021-2022, Consiliul Local a aprobat un număr de 892 de burse sociale, iar în anii anteriori au fost aprobate burse sociale pentru toți solicitanții care se încadrează în criterii (nu au fost limitate numeric), creșterea numărului de burse sociale acordate poate fi explicată prin încadrarea unui număr mai mare de persoane în condițiile de acordare posibil datorită modificării salariului minim pe economie. Sigur că trebuie să discutăm despre aceste cifre în contextul raportării lor. Condițiile de acordare a burselor sociale potrivit legii sunt:

a) orfani de ambii părinți sau bolnavi de TBC și care se află în evidența dispensarelor școlare ori bolnavi de diabet, boli maligne, sindromuri de malabsorbție grave, insuficiențe renale cronice, astm bronșic, epilepsie, cardiopatii congenitale, hepatită cronică, glaucom, miopie gravă, boli imunologice sau infestați cu virusul HIV ori bolnavi de SIDA, sau care suferă de poliartrită juvenilă, spondilită anchilozantă ori reumatism articular, handicap locomotor;

b) elevi din mediul rural, care sunt școlarizați într-o altă localitate, întrucât nu au posibilitatea să studieze într-o unitate de învățământ din localitatea de domiciliu;

c) elevi proveniți din familii care îndeplinesc în mod cumulativ următoarele condiții:

1. nu realizează un venit net mediu lunar, pe ultimele 12 luni, pe membru de familie, mai mare de 50% din salariul minim net pe economie;

2. nu dețin terenuri agricole cu o suprafață mai mare de 20.000 mp, în zonele colinare și de șes, și de 40.000 mp, în zonele montane.

Putem afirma că acordarea burselor sociale unui număr mai mare de copii, subvenționarea transportului sau programele guvernamentale de acordare a unei mese calde sunt măsuri esențiale pentru prevenirea și combaterea fenomenului de abandon școlar.

În tabelul de mai jos prezentăm numărul beneficiarilor burselor sociale din municipiul Alba Iulia, a cazurilor de abandon școlar, a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) integrați în învățământul de masă, a cazurilor de violență raportate de școli, a persoanelor înscrise și a celor care au abandonat programul „A doua șansă”.

Indicatori	An școlar 2019-2020	An școlar 2020-2021	An școlar 2021-2022
Abandon școlar	16	18	8
Elevi cu CES integrați în învățământul de masă, în școli speciale/centre de educație incluzivă	246	259	265
Copii beneficiari ai burselor sociale	188	269	870
Numărul cazurilor de violență în școli	5	3	3
Numărul persoanelor înscrise în programul „A doua șansă”	130	126	157
Numărul persoanelor care au abandonat programul „A doua șansă”	9	11	6

Tabel Nr.3. Numărul beneficiarilor pe baza indicatorilor

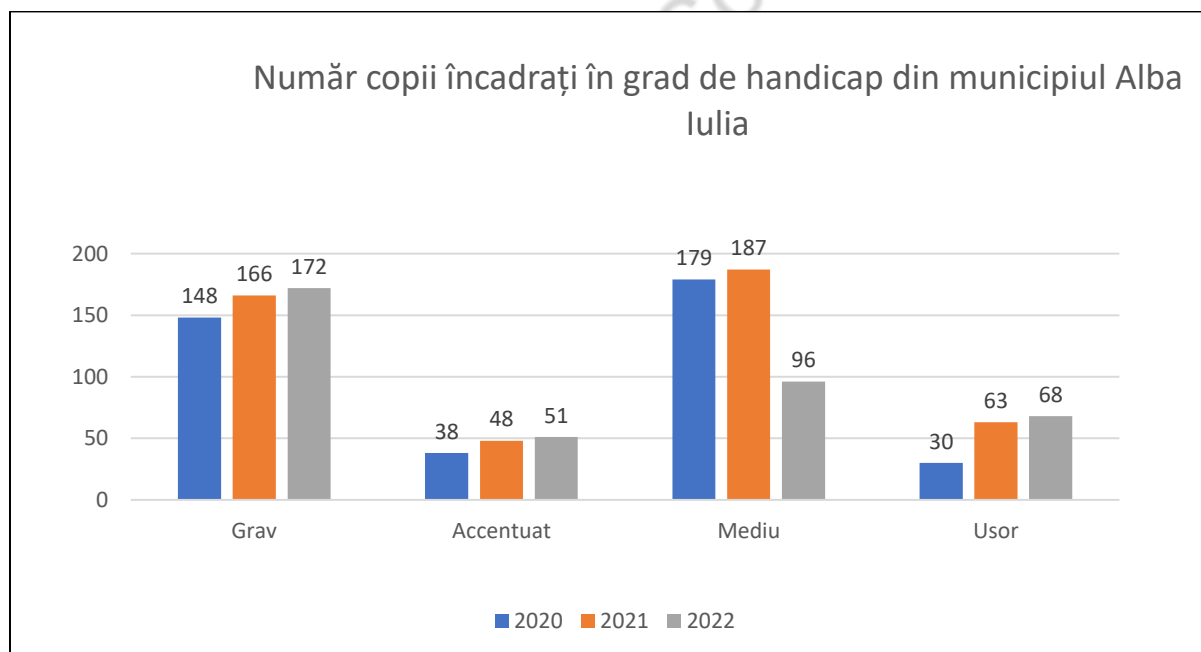
În ceea ce privește programul „A doua șansă”, din numărul participanților înscriși la cursuri, sunt puțini cei care abandonează programul. Acest program se adresează adolescenților, tinerilor și adulților, proveniți din medii sociale diverse, care nu au urmat sau nu au finalizat învățământul primar și gimnazial. Programul oferă acestor persoane posibilitatea continuării și finalizării învățământului obligatoriu fără a fi nevoite să-și întrerupă eventualele activități profesionale sau familiale în care sunt angrenate.

În anul 2022, 157 de persoane din municipiul Alba Iulia au frecventat programul și doar 6 au abandonat.

Există o serie de indicatori ai situației de vulnerabilitate în care se poate afla un copil, dintre care dizabilitatea sau boala cronică, includerea în sistemul de protecție a copilului, părinții plecați la muncă în străinătate, sărăcia familiilor, pe care încercăm să îi evidențiem la nivelul municipiului Alba Iulia.

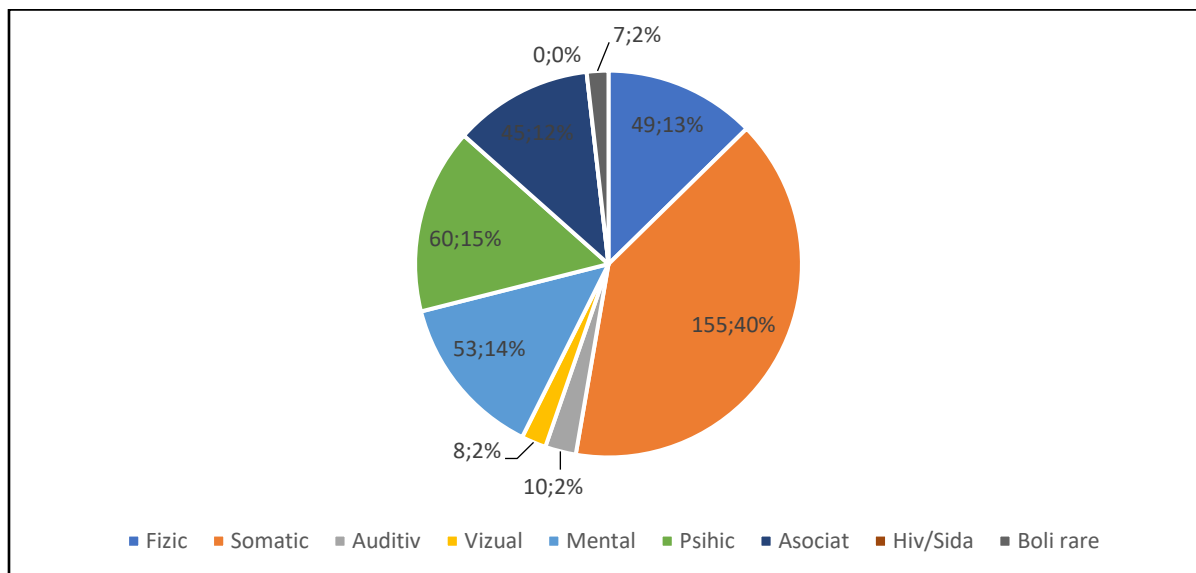
Dizabilitatea reprezintă o problemă complexă, medicală și socială la nivel global. Potrivit ultimelor estimări, 10% din copii, în lume, suferă de o dizabilitate, iar din păcate în țările subdezvoltate accesul la serviciile publice de sănătate sunt limitate.

Analizând datele Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba în anii 2020-2022 prezentate în diagrama de mai jos, cu privire la copiii din municipiul Alba Iulia încadrați în grad de handicap observăm o ușoară tendință de creștere a acestora de la un an la altul, cu excepția încadrării în gradul mediu de handicap. Ponderea cea mai mare se regăsește la copiii încadrați în gradul grav și mediu de handicap.

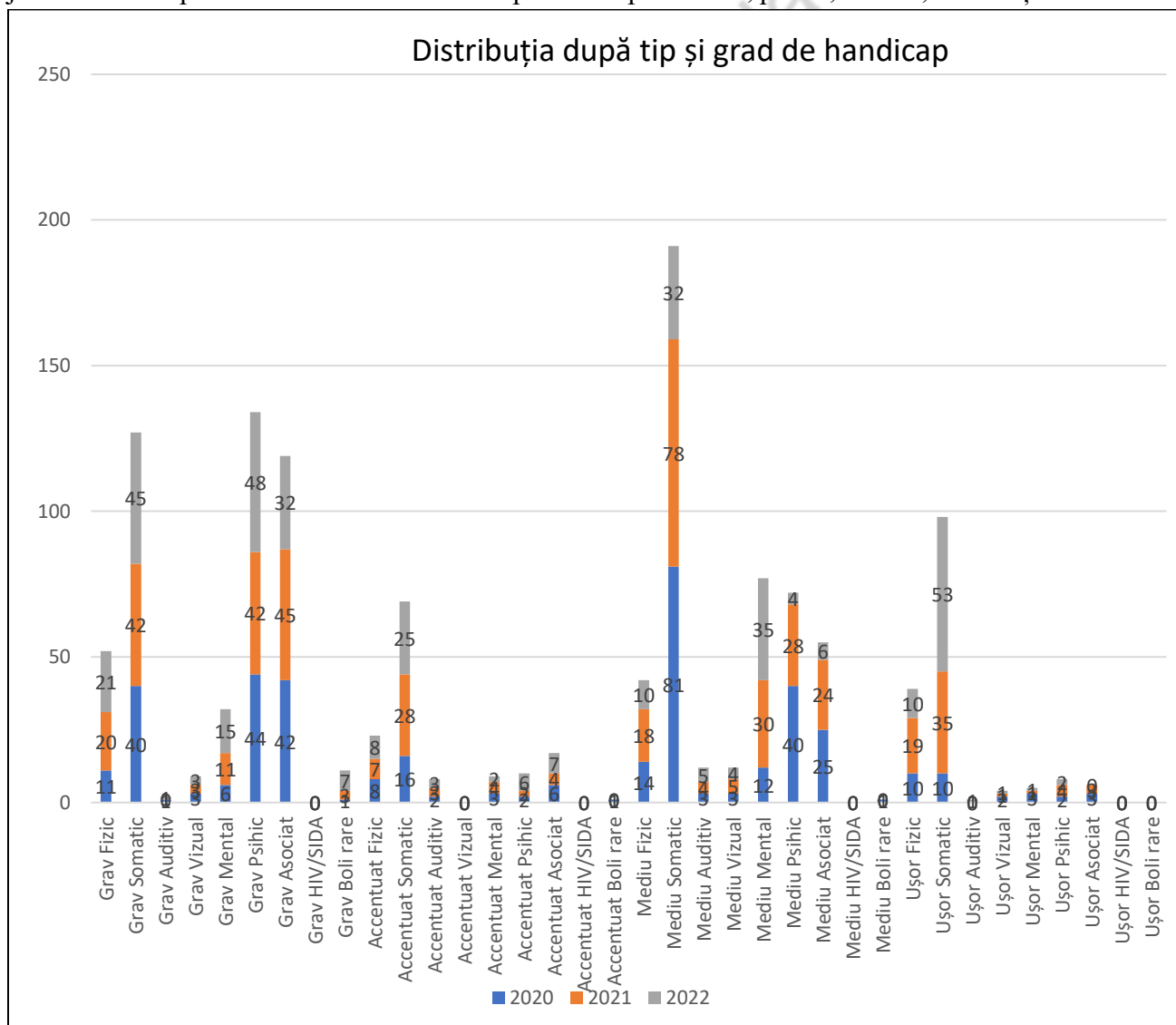
Grafic Nr.1

În anul 2022, din totalul de 387 copii din municipiul Alba Iulia încadrați în grad de handicap, 172 erau încadrați în gradul grav, 51 în gradul accentuat, 96 în gradul mediu, și 68 în gradul ușor. În ceea ce privește tipul handicapului, regăsim handicapul de tip somatic în procent de 40%, handicapul psihic 15%, handicapul mental 14%, handicapul fizic 13%, handicapul asociat 12% iar celelalte în procente mai mici.

Grafic Nr.2

Tipurile de handicap cele mai răspândite la copii sunt evidențiate în diagrama de mai jos. Observăm ponderi mai mari ale handicapului de tip: somatic, psihic, mental, asociat și fizic.

Grafic Nr.3

Din păcate handicapul psihic și mental este foarte prezent în rândul copiilor din municipiul Alba Iulia. Cele două tipuri de handicap însumau un procent de 29% din copiii încadrați în grad de handicap în anul 2022.

Din estimările organismelor internaționale precum UNICEF reiese că 10-20% din copii și adolescenți la nivel mondial se confruntă cu probleme de sănătate mintală. Sănătatea mintală la copii și adolescenți se referă la capacitatea de a atinge și de a menține o funcționare și o bunăstare psihologică și socială optime. Identitatea de sine; sentimentul propriei valori; relațiile în cadrul familiei și cu colegii; capacitatea de a învăța; capacitatea de a face față provocărilor legate de dezvoltare și de a îmbunătăți reziliența sunt elemente importante ale bunăstării psihosociale.

Expunerea pe o perioadă mai lungă a copiilor și adolescenților la factori de risc precum instabilitatea socioeconomică, inegalitățile sociale, violența, malnutriția și sănătatea precară poate avea un efect cumulativ semnificativ asupra dezvoltării, sănătății mintale și bunăstării psihosociale a acestora, cu un risc mai mare de probleme de sănătate mintală pe tot parcursul vieții.

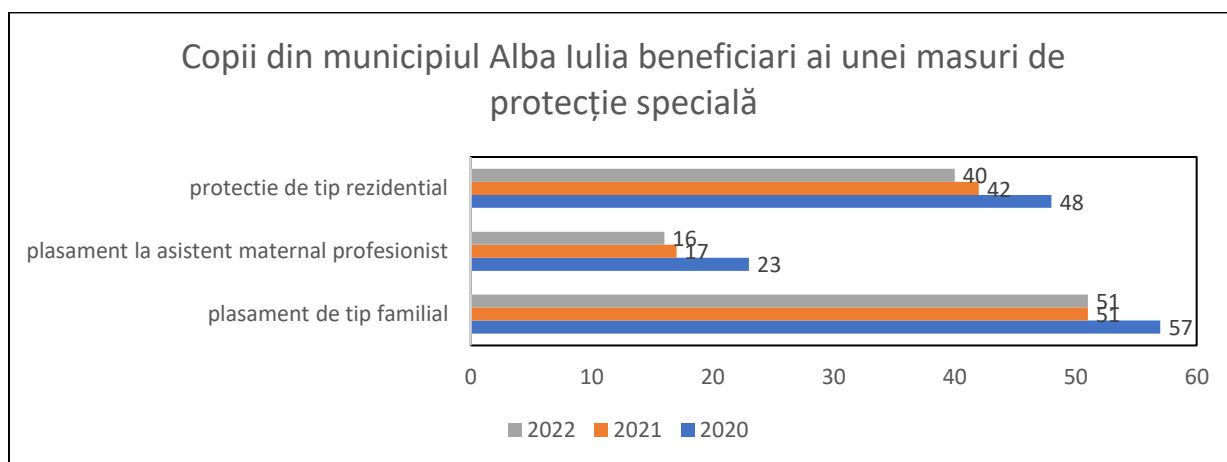
S-a constatat nevoia și cererea de servicii de sănătate mintală și de servicii de sprijin la nivelul comunității mărită, dar s-a constatat și o lipsă acută de politici și servicii de sănătate mintală pentru copii și adolescenți.

Au existat propuneri din partea participanților la prezenta analiză de creare a unui **Centru Comunitar de Sănătate Mintală** pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.

În România conform datelor Ministerului Familiei Tineretului și Egalității de Șanse, la finele anului 2022, 42.029 copii se aflau în sistemul de protecție specială, cei mai mulți, la asistenți maternali profesioniști(39,2%).

În județul Alba situația este însă diferită. Observăm o pondere mare a copiilor beneficiari ai măsurilor de protecție în sistem rezidențial, respectiv 404 copii din care 390 copii în servicii rezidențiale publice și 14 copii în servicii rezidențiale private, față de 143 de copii la asistenți maternali profesioniști.

La nivelul municipiului Alba Iulia, datele furnizate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, arată că în anul 2022 erau 107 copii în sistemul de protecție specială din care 51 copii beneficiari ai unei măsuri de protecție de tip familial, 40 beneficiari ai unei măsuri de protecție de tip rezidențial și 16 copii în plasament la asistent maternal profesionist. Considerăm că trecerea de la centre rezidențiale la îngrijire familială, familii substitutive sau asistenți maternali reprezintă un avantaj din punct de vedere financiar pentru statul român, dar și un beneficiu major pentru copii, acela de a crește într-un mediu familial.

Grafic Nr.4

Abandonul în spital, mamele minore, adicțiile de substanțe, violența domestică asupra copiilor au fost măsurate prin solicitarea unor date statistice de la instituții precum Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Alba și Poliția Municipiului Alba Iulia.

Deși nu sunt înregistrate cazuri de copii născuți morți avem totuși cazuri de copii decedați în spital, iar numărul acesta variază destul de puțin pe perioada ultimilor 3 ani.

Referitor la mamele minore, în anul 2022 în municipiul Alba Iulia s-a înregistrat un singur caz de mamă minoră, față de 3 cazuri în anul precedent.

Un aspect îngrijorător de care trebuie să ținem seama pe viitor îl reprezintă adicția de substanțe în rândul copiilor. Spitalul Județean de Urgență Alba raportează apariția în anul 2022 a unui caz de adicție de substanțe la grupa de vârstă 7-13 ani, iar la grupa de vârstă 14-18 ani avem o creștere semnificativă, de la un caz în anii 2020, 2021 la 8 cazuri în anul 2022. De asemenea Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Alba raportează un caz de consumatori de droguri în rândul minorilor.

Raportul Național privind situația drogurilor în anul 2022, elaborat de Agenția Națională antidrog cu referire la situația din 2022 supune atenției publice creșterea alarmantă în rândul populației generale dar și a celei tinere a consumului de substanțe psihoactive. Cele mai mari rate ale consumului se observă la categoria 15-35 de ani, adolescența reprezentând perioada cu vulnerabilitatea cea mai mare la inițierea consumului de droguri, cea mai mică vârstă de debut fiind declarată pentru consumul de noi substanțe psihoactive 12 ani.

Copii	2020	2021	2022
copii abandonați în spital	0	0	0
copii născuți morți	2	5	0
copii decedați în spital	2	4	3
mame minore	1	3	1
copii cu vârsta 7-13 ani aflați în adicție de substanțe	0	0	1
copii cu vârsta 14-18 ani aflați în adicție de substanțe	1	1	8

Tabel Nr.4. Situația din 2022 a consumului de substanțe psihoactive. Sursa: Spitalul Județean de Urgență Alba

Numărul copiilor victime ale violenței domestice la nivelul Poliției municipiului Alba Iulia raportat pentru anii 2020-2022 este următorul:

An	Nr. copii victime a violenței domestice
2020	43
2021	46
2022	55

Tabel Nr.6. Nr. copii victime a violenței domestice

Situația copiilor din municipiul Alba Iulia cu comportament deviant și a celor care săvârșesc fapte penale raportată de Poliția Municipiului Alba Iulia se prezintă astfel:

Număr minori	Categorie infracțiuni	2020	2021	2022
minori cu vârsta de până la 14 ani care au săvârșit infracțiuni	Infracțiuni contra persoanei, infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea	9	5	8
minori cu vârsta cuprinsă între 14-16 ani care au săvârșit infracțiuni	Infracțiuni contra persoanei, infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea	8	13	12
minori cu vârsta cuprinsă între 16-18 ani care au săvârșit infracțiuni	Infracțiuni contra persoanei, infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni contra siguranței publice, infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea	10	19	9
minori cu comportament deviant		0	0	0

Tabel Nr.5. Situația copiilor din municipiul Alba Iulia cu comportament deviant și a celor care săvârșesc fapte penale

Nu au fost raportate cazuri de copii cu comportament deviant, sau grupuri de minori constituite la săvârșirea de infracțiuni.

Printre infracțiunile săvârșite de minorii cu domiciliul/reședința pe raza municipiului Alba Iulia se numără: conducerea fără permis, furt, distrugere, șantaj, pornografie infantilă, tăinuire și act sexual cu un minor.

În perioada 2020-2022, 27 de minori care au săvârșit infracțiuni s-au aflat în supravegherea Serviciului de Probațiune Alba.

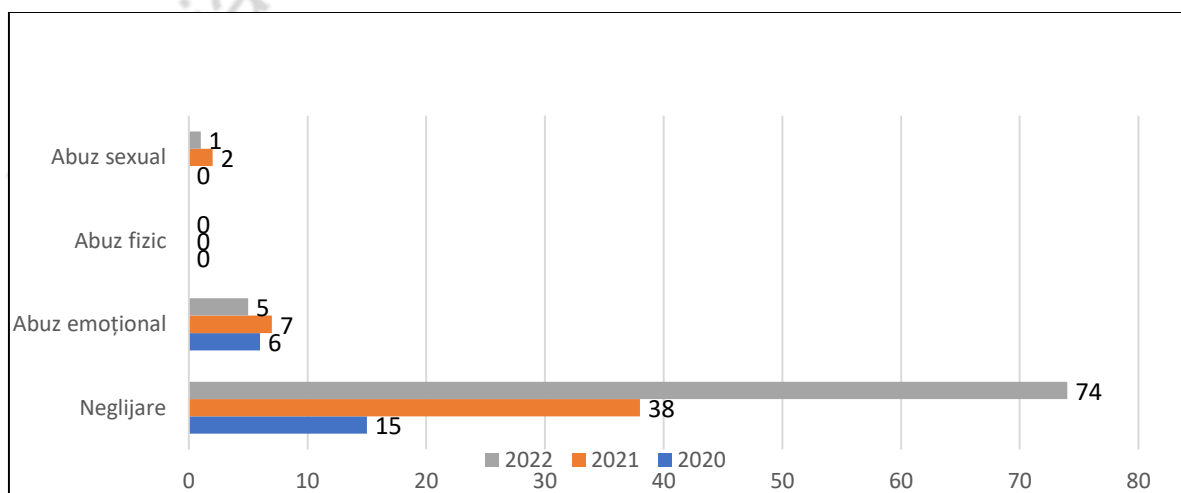
Minori 2020				6
Sanctiune	Stagiu de formare civică	Supraveghere	Consemn sfârșit de săptămână	Asistare zilnică
	0	1	0	5
Tip infracțiune	Conducere fără permis	Furt	Distrugere	-
	1	4	1	-
Minori 2021				16
Sanctiune	Stagiu de formare civică	Supraveghere	Consemn sfârșit de săptămână	13
Tip infracțiune	Pornografie infantilă	Tăinuire	Șantaj	furt
	1	2	0	10
Minori 2022				5
Sanctiune	Stagiu de formare civică	Supraveghere	Consemn sfârșit de săptămână	Asistare zilnică
	0	0	0	5
Tip infracțiune	Furt	Act sexual cu un minor	-	-
	4	1	-	-

Tabel Nr.6. Minori care au săvârșit infracțiuni s-au aflat în supravegherea Serviciului de Probațiune Alba.

Sursa: Serviciul de Probațiune Alba

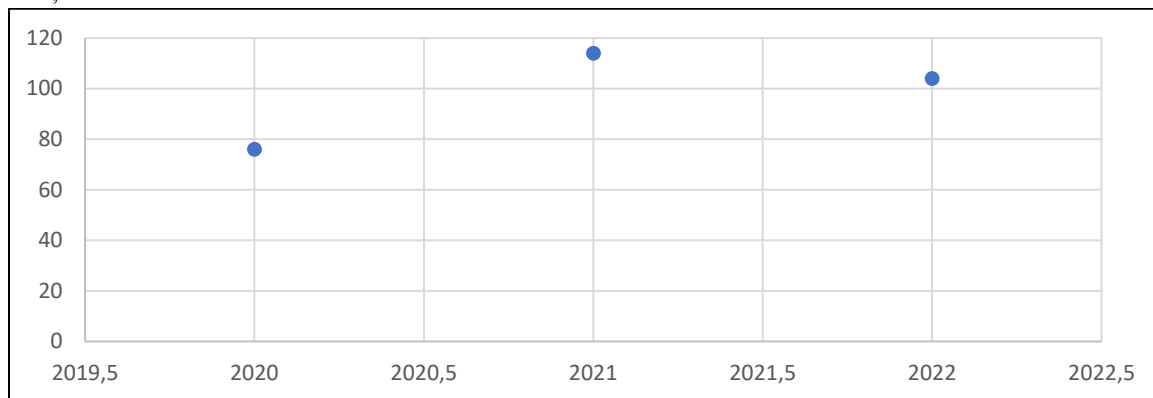
Numărul minorilor implicați în acte de cerșetorie înregistrați în evidența Poliției municipiului Alba Iulia a crescut în anul 2022 față de anii anteriori, de la 1, 4 cazuri în anii 2020 și 2021, la 19 cazuri în anul 2022.

DAS Alba Iulia, prin Compartimentul Protecția Copilului, monitorizează, consiliază și informează copiii aflați în situații de vulnerabilitate de pe raza municipiului Alba Iulia. În anul 2022 au fost înregistrate în evidența Compartimentului Protecția Copilului un număr de 80 de sesizări, clasificate ca și cazuri de neglijare (74), abuz emoțional (5), abuz sexual (1).

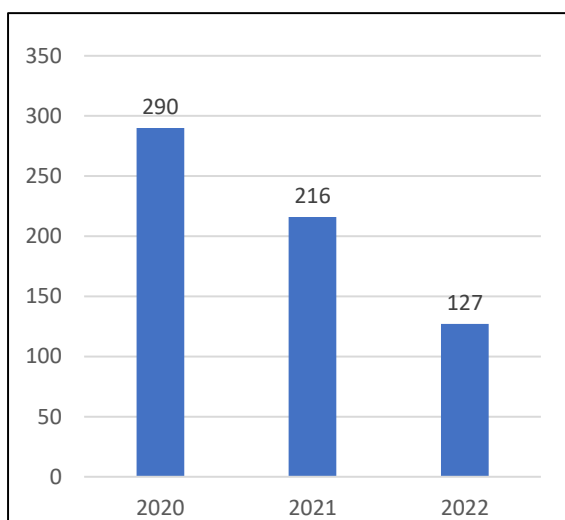
Grafic Nr.5

Se observă o creștere a sesizărilor privind neglijarea copilului în anul 2022 față de anii anteriori. Același fapt se constată și în ceea ce privește copiii identificați ca fiind în situații de risc. Se observă o creștere a numărului acestora de la 76 cazuri în 2020, la 114 în anul 2021 și o ușoară scădere în 2022 la 104 cazuri.

Grafic Nr.6

Compartimentul Protecția Copilului din cadrul DAS Alba Iulia a propus luarea unei măsuri de protecție specială (separare de părinți) în 7 cazuri în anul 2020, 5 în anul 2021 și 15 în anul 2022.

Grafic Nr. 7

În ceea ce privește numărul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate observăm din graficul alăturat o scădere considerabilă în anul 2022 față de anul 2020, însă o posibilă explicație constatată de asistenții sociali este aceea că școlile au început să raporteze diferit cazurile. La început au fost raportate și cazurile în care unul din părinți era plecat pe o perioadă scurtă de timp din anul respectiv la muncă în străinătate. De asemenea în multe cazuri în care doar unul din părinți este plecat la muncă în străinătate, celălalt părinte preferă să nu mai declare acest aspect.

Pentru a evidenția nivelul de sărăcie al familiilor cu copii, putem folosi ca indicator statistic numărul mediu lunar de familii beneficiare de **alocație pentru susținerea familiei (ASF)** aceasta fiind o formă de susținere financiară care se acordă familiilor cu copii care au venituri mici. În anul 2020 la nivelul municipiului Alba un număr mediu de 76 de familii, primeau această formă de sprijin, în anul 2021, 72 de familii, iar în anul 2022, 78 de familii.

La nivelul lunii decembrie 2022, aveam 64 dosare în plată de (ASF) în care erau cuprinși 88 adulți și 144 copii. 40 dintre familiile beneficiare de ASF în luna decembrie 2022 erau familii monoparentale, iar 24 erau familii biparentale.

Un alt indicator al sărăciei este **venitul minim garantat**. La fel ca în cazul alocației pentru susținerea familiei numărul mediu al dosarelor de venit minim garantat nu a variat foarte mult pe parcursul celor 3 ani. În anul 2020 erau 126 de dosare, iar în anii 2021 și 2022 au beneficiat de venit minim garantat un număr mediu de 120 de familii/persoane singure. În luna

decembrie 2022, aveam 114 dosare (VMG) în plată în care erau cuprinși 133 adulți și 101 copii. Din cele 114 dosare, 59 erau persoane singure, 11 erau familii fără copii, 37 erau familii monoparentale și 7 familii biparentale.

Menționăm că cele două tipuri de susținere sunt cumulative, o familie putând beneficia de ambele tipuri de sprijin.

II.1.1 Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru copii

Serviciile sociale, conform OG 68/2003, reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale și în scopul creșterii calității vieții.

Furnizorii de servicii sociale pot fi persoane fizice sau juridice, publice ori private, care organizează și acordă servicii ce răspund nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup.

Beneficiarii de servicii sociale sunt persoane sau grupuri aflate în situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență și pot fi: copii, persoane vârstnice, persoane cu handicap, persoane afectate de violența în familie, bolnavi cronici, persoane care suferă de boli incurabile, persoane fără adăpost, persoane care au părăsit penitenciarele, precum și alte persoane aflate în situații de nevoie socială, cetățeni români fără deosebire de rasă, naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de orientare sexuală, de opinie, de apartenență politică.

În municipiul Alba Iulia cadrul instituțional al sistemului public de furnizare a serviciilor sociale cuprinde Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba (DGASPC) și Direcția de Asistență Socială a Municipiului Alba Iulia (DAS).

În domeniul protecției copilului și a familiei, DGASPC, asigură respectarea drepturilor copilului prin servicii de consiliere, prevenire a separării acestuia de familie, propune și aplică măsurile de protecție specială pentru copiii aflați în dificultate sau cu handicap.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba asigură protecția specială copiilor abuzați, exploatați, neglijăți sau care din diferite motive, nu pot fi îngrijiți în cadrul familiei prin măsuri de plasare într-un centru rezidențial/casă de tip familial sau plasamentul la rude, alte persoane sau asistenți maternali profesioniști.

În tabelul de mai jos prezentăm date cu privire la numărul copiilor/tinerilor care au beneficiat de măsuri de protecție în sistem rezidențial în structurile proprii ale DGASPC, sau a celor dezvoltate/externalizate cu furnizorii privați de servicii sociale pe perioada anilor 2020-2022 în care se evidențiază o ușoară scădere a numărului copiilor cuprinși în sistemul de protecție specială.

II.1.2 Servicii pentru copii în sistem rezidențial

Denumirea serviciului social	Categororia de beneficiari	Capacitate	Locuri ocupate			Servicii acordate	Sursa de finanțare		
			2020	2021	2022		Public	Privat	Public - Privat
Casa de tip familial pentru copii Alba Iulia- Asociația „Steaua Speranței” Alba	Copii/ tineri	12	12	-	-	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă		X	
Casa de tip familial Sf. Arhanghel Gabriel Alba Iulia- Fundația Sf. Francisc Deva	Copii/ tineri	14	11	11	Încetat cu 01.10. 2022	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă		X	
Centrul de primire în regim de urgență „Pinochio” Alba Iulia	Copii/ tineri	11	11	7	6	Găzduire și îngrijire, educație informală, consiliere, informare și socializare	X		
Centrul maternal pentru 6 cupluri mamă-copil „Speranța” Alba Iulia	Cuplu mamă-copil	6 cupluri	4	6	7	Găzduire și îngrijire, asistență medicală, consiliere, informare, sprijin emoțional	X		
Casă de tip familial nr. 9 Alba Iulia	Copii/ tineri cu dizabilități	12	8	9	9	Găzduire și îngrijire, asistență medicală, recuperare terapeutică și reabilitare, psihoterapie, sprijin și asistență de specialitate, reinserție socială			X (din 2022)
Așezământul Social „Sf. Vasile cel Mare” Alba Iulia- Centrul rezidențial pentru protecția copilului	Copii/ tineri	15	12	12	9	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă			X
Casa de tip familial „Izvorul Tămăduirii” Oarda de Jos	Copii/ tineri	14	10	9	9	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, reinserție socială			X
Casa de tip familial „Rîta Gărgărița” Alba Iulia	Copii/ tineri	25	20	20	20	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, reinserție socială			X
Casa de tip familial „Adolescenta” Alba Iulia	Copii/ tineri	12	12	11	11	Găzduire și îngrijire, consiliere educațională și vocațională, informare și socializare, dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, reinserție			X

						socială			
Casa de tip familial „Sfânta Maria” Alba Iulia	Copii/ tineri cu dizabilități	15	13	14	15	Găzduire și îngrijire, asistență medicală, recuperare terapeutică și reabilitare, psihoterapie, sprijin și asistență de specialitate, reinserție socială			X
Casa de tip familial „Sfânta Ana” Alba Iulia	Copii/ tineri cu dizabilități	15	15	13	9	Găzduire și îngrijire, asistență medicală, recuperare terapeutică și reabilitare, psihoterapie, sprijin și asistență de specialitate, reinserție socială			X

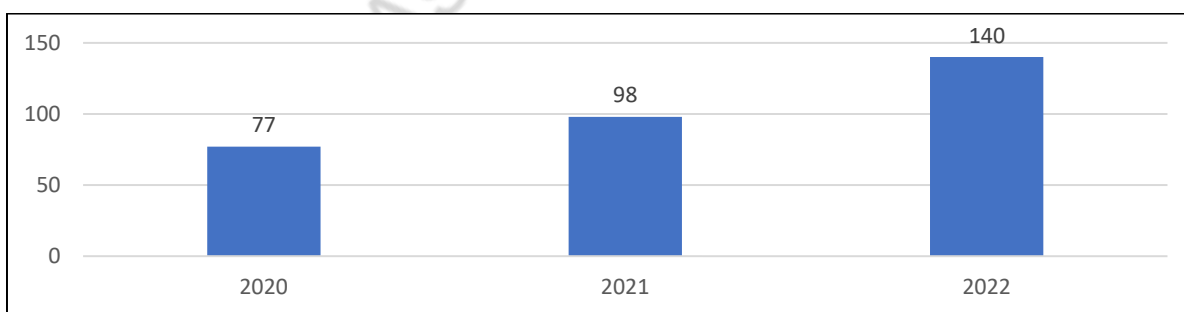
Tabel Nr.7. Date cu privire la numărul copiilor/tinerilor care au beneficiat de măsuri de protecție în sistem rezidențial în structurile proprii ale DGASPC, sau a celor dezvoltate/externalizate cu furnizorii privați de servicii sociale pe perioada anilor 2020-2022

II.1.3 Servicii de zi pentru copii- furnizori publici și privați

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba are în structura sa **Centrul de zi pentru copii cu dizabilități „Arnsberg” Alba Iulia**, care oferă servicii copiilor/tinerilor cu deficiențe (ușoare, medii, severe) neurologice, psihice, motorii sau diagnostice asociate care au domiciliul în județul Alba, cu certificate de încadrare în grad de handicap și cu hotărârea Comisiei pentru Protecția Copilului Alba pentru program de recuperare. Începând cu anul 2022 centrul a mărit capacitatea de la 112 locuri la 140.

Serviciile acordate sunt: stimulare psihologică și de limbaj, consiliere psihologică, activități educaționale și de formare a autonomiei personale, kinetoterapie și masaj.

Din datele furnizate de către DGASPC Alba observăm o creștere a numărului de beneficiari de servicii în anul 2022 față de anul 2020 și 2021.

Graficul Nr.8

Direcția de Asistență Socială Alba Iulia din subordinea Consiliului Local Alba acordă servicii sociale și implementează proiecte destinate copiilor, și familiilor cu copii din municipiul Alba Iulia. DAS are în administrare sau contractare servicii sociale de zi pentru copii aflați în diverse situații de vulnerabilitate precum: copii cu handicap, copii în risc de separare de părinți, copii în risc de abandon școlar, copii proveniți din familii cu venituri reduse sau în care există relații conflictuale.

Centrul pentru Consiliere și Sprijin pentru părinți și copii „Sfânta Maria” aflat în administrarea DAS este un serviciu social specializat care sprijină și asistă părinții în dezvoltarea competențelor parentale în vederea prevenirii separării copilului de familia sa și a abandonului școlar.

Centrul asigură activități de consiliere psihologică pentru părinți și copii, activități de dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, activități de stimulare a creativității și a abilităților practice, activități educationale, recreative și de socializare și o masă caldă copiilor care frecventează centrul.

Capacitatea de funcționare zilnică a centrului este de 30 copii, cu vârsta între 7 și 14 ani. Marea majoritate a copiilor înscriși la centru sunt copii proveniți din familii cu venituri mici, din familii cu părinți fără loc de muncă, din familii monoparentale, din familii numeroase care trăiesc majoritatea în spații locative precare sau supraaglomerate.

În anul 2020 au beneficiat de serviciile centrului un număr de 27 de copii, în anul 2021, 26 de copii, iar în anul 2022, 29 de copii.

Direcția de Asistență Socială a contractat servicii sociale în centre de zi pentru copii de la furnizori privați.

În perioada 2020-2022 s-au decontat lunar servicii sociale pentru un număr mediu de 40 de copii din municipiul Alba Iulia aflați în situație de risc de abandon școlar sau separare de părinți care au beneficiat de servicii în **Centrul educațional de zi pentru copii Sfântul Nicolae Alba Iulia** și **Centrul de zi pentru copii „Cuvioasa Parascheva”** ale Asociației Filantropia Ortodoxă. Copiii au participat la activități de informare, orientare școlară și profesională, consiliere psihologică, sprijin în efectuarea temelor, activități recreative și de socializare, de pregătire pentru viață independentă și de o masă caldă.

Din păcate, copiii cu handicap reprezintă o categorie vulnerabilă cu probleme și nevoi diverse, accesul la terapiile de recuperare fiind în atenția autorităților locale. În perioada 2020-2022, DAS Alba Iulia, a finanțat contravaloarea terapiilor de recuperare de la doi furnizori privați din municipiul Alba Iulia.

Centrul de recuperare pentru copii „Gepetto” cu o capacitate de 23 de beneficiari/zi oferă terapii de recuperare pentru copii diagnosticați cu tulburări din spectrul autist, sindrom down, întârzieri în dezvoltarea psihomotorie și/sau a limbajului expresiv din care DAS Alba Iulia a finanțat terapiile pentru un număr mediu de 10 copii din municipiul Alba Iulia. Menționăm că centrul funcționează la capacitate maximă, costul terapiilor de recuperare fiind suportate de familiile copiilor cu dizabilități.

Centrul de Recuperare în regim de zi pentru copii cu dizabilități „Prietenii Mariei Beatrice” are o capacitate de 50 de beneficiari încadrați în grad de handicap. DAS Alba Iulia a finanțat terapii de recuperare în anii 2020-2022 pentru un număr mediu de 29 copii din municipiul Alba Iulia, diagnosticați cu una din afecțiunile neuromotorii, osteoarticulare, reumatologice, oncologice și musculo-scheletale. Centrul a furnizat servicii unui număr de 40 de copii din municipiul Alba Iulia în anul 2022.

În municipiul Alba Iulia se acordă servicii sociale și copiilor nevăzători sau cu dizabilități multiple **Centrul de zi pentru copii nevăzători și cu dizabilități multiple** cu o capacitate de 18 beneficiari. Centrul funcționează la capacitate maximă. Serviciile acordate în centru sunt: kinetoterapie, logopedie, terapie comportamentală, terapie ocupațională și dezvoltarea aptitudinilor.

II.1.4 Furnizori de servicii sociale pentru copii

Furnizori publici - Servicii rezidențiale

DGASPC Centrul de primire în regim de urgență „Pinocchio” Alba Iulia - 11 locuri
Alba Centrul maternal pentru 6 cupluri mamă-copil „Speranța” Alba Iulia - 6 locuri
Casa de tip familial nr. 9 Alba Iulia - 12 locuri

Furnizori privați - Servicii rezidențiale

Asociația Filantropia Casa de tip familial Sf. Vasile cel Mare - 12 locuri
Ortodoxă Alba Iulia Casa de tip familial „Adolescența” Oarda de Jos - 12 locuri
Casa de tip familial „Izvorul Tămăduirii” Oarda de Jos - 12 locuri
Asociația Rița Țița Casa de tip familial Rița Gărgărița 1 - 12 locuri
Casa de tip familial Rița Gărgărița 2 - 12 locuri

Furnizori publici - Servicii de zi

DGASPC Centrul de zi pentru copii cu dizabilități „Arnsberg” Alba Iulia - 140 locuri
Alba
DAS Centrul pentru consiliere pentru părinți și copii „Sfânta Maria” - 30 locuri
Alba Iulia

Furnizori privați - Servicii de zi

Asociația Filantropia Centrul de zi pentru copii „Sf. Nicolae” - 25 locuri
Ortodoxă Alba Iulia Centrul de zi pentru copii „Sf. Cuvioasă Parascheva” - 25 locuri

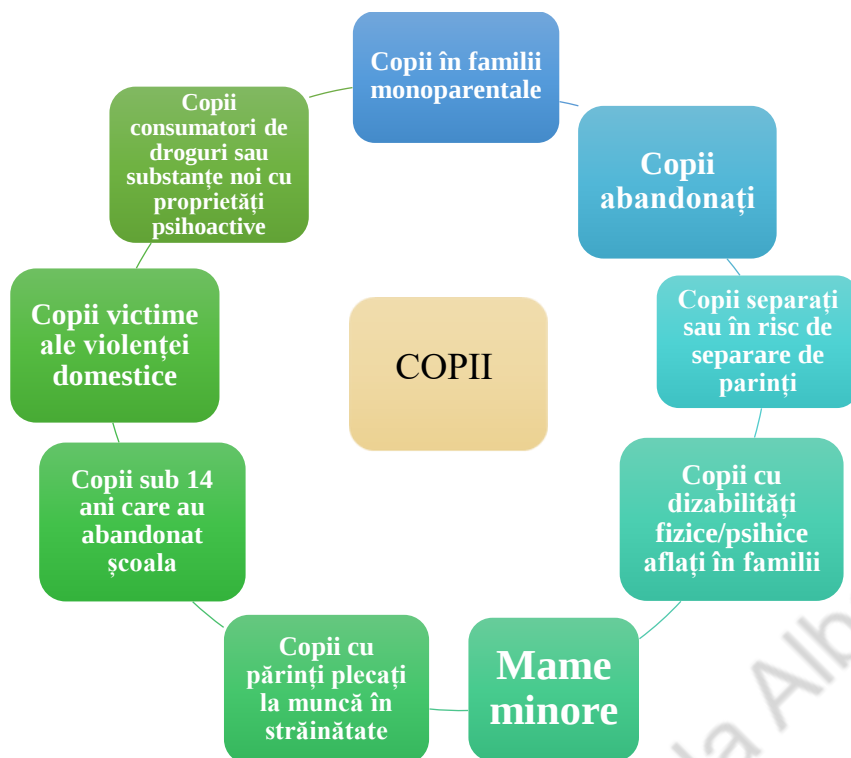
Asociația pentru consiliere Centrul de recuperare pentru copii „Gepetto” - 23 locuri
și asistență specializată
ACAS Alba Iulia

Asociația Centrul de recuperare în regim de zi pentru copii cu dizabilități
non-guvernamentală „Prietenii Mariei Beatrice” - 50 locuri
Maria Beatrice

II.1.5. Nevoi identificate în rândul copiilor aflați în diverse situații de vulnerabilitate

Demersul de identificare a nevoilor grupurilor vulnerabile în municipiul Alba Iulia, a presupus completarea unei fișe de către specialiștii din cadrul DAS Alba Iulia și de asemenea au avut loc discuții/consultări cu unii furnizori de servicii sociale reprezentativi la nivelul municipiului Alba Iulia.

Principalele situații de risc/vulnerabilitate identificate în care se pot regăsi copiii sunt prezentate în diagrama de mai jos.

Grafic Nr. 9

Nevoi identificate

Categoria copii în familii monoparentale:

- ❖ Sprijin emoțional, economic, social;
- ❖ Siguranță, stabilitate locativă și financiară;
- ❖ Suport psiho-afectiv, onsiere psihologică;
- ❖ Supraveghere și îngrijire;
- ❖ Îmbunătățirea condițiilor de viață, suport material, masă caldă;
- ❖ Activități de socializare, petrecere a timpului liber, tabere;
- ❖ Orientare școlară și vocațională;
- ❖ Activități educative;
- ❖ Servicii integrate de asistență și suport;

Categoria copii abandonați:

- ❖ Stabilirea unui tutore;
- ❖ Servicii socio-educative și de sănătate;
- ❖ Afecțiune, protecție și siguranță, predictibilitate;
- ❖ Educare, dezvoltarea abilităților de viață independentă, socializare;
- ❖ Consiliere psiho-socială;
- ❖ Reintegrare familială;
- ❖ Cazare, îngrijiri medicale la nevoie;
- ❖ Asigurarea unui climat apropiat de cel al unei familii prin perfecționarea continuă a personalului din centrele de tip familial;
- ❖ Instituirea unei măsuri de protecție specială: plasament în familia extinsă, plasament la

- ❖ asistent maternal profesionist;
- ❖ Simplificarea procedurilor pentru adopție, transparentizarea și facilitarea acestora;

Categoria copii separați sau în risc de separare de părinți:

- ❖ Completarea deficitelor psihologice;
- ❖ Îmbunătățirea climatului familial lipsit de afecțiune și comunicare;
- ❖ Stabilitate locativă și financiară;
- ❖ Programe de educație parentală;
- ❖ Protecție, hrană;
- ❖ Consilierea familiei, monitorizarea relației copilului cu familia;
- ❖ Suport material și oferirea unei mese calde;
- ❖ Consiliere psihologică, juridică, socială, psihopedagogică;
- ❖ Dezvoltarea deprinderilor de viață independentă;
- ❖ Socializare și activități recreative și educative;

Categoria copii cu dizabilități aflați în familii:

- ❖ Dezvoltarea abilităților pentru viață independentă;
- ❖ Dezvoltarea relațiilor de prietenie;
- ❖ Sprijin emoțional;
- ❖ Comunicare și integrare socială;
- ❖ Grupuri suport pentru copil și familie;
- ❖ Sprijin financiar;
- ❖ Terapii de recuperare;
- ❖ Socializare, recreere și petrecerea timpului liber;
- ❖ Programe de suport psihologic;
- ❖ Educație incluzivă (respectarea adaptării curriculare) ;
- ❖ Consiliere școlară/vocațională;
- ❖ Programe de recuperare medicală gratuite sau compensate;
- ❖ Acces gratuit la tratament și tehnologii de sprijin gratuite;
- ❖ Consilierea și îmbunătățirea relațiilor familiale și suport financiar pentru terapii;
- ❖ Dotarea centrelor de recuperare publice la standarde europene cu specialiști perfecționați continuu;
- ❖ Frecventarea unui centru de tip respiro;

Categoria copii cu părinți plecați la muncă în străinătate(lăsați în grija terților):

- ❖ Afecțiune, siguranță și protecție;
- ❖ Sprijin educațional;
- ❖ Suport psiho-afectiv;
- ❖ Locuri de muncă stabile pentru părinți;
- ❖ Suport emoțional prin frecventarea centrelor de zi în care să beneficieze de supraveghere și activități recreative;
- ❖ Consiliere pentru evitarea abandonului școlar, autoizolării și a tulburărilor de comportament;
- ❖ Reprezentării copilului în relație cu diferite instituții;
- ❖ Programe de educație parentală pentru persoanele în grija cărora au rămas copiii;

Categoria copii sub 14 ani care au abandonat școala:

- ❖ Programe remediale („A doua șansă”)
- ❖ Înființarea de unități de învățământ cu cazare pe parcursul săptămânii
- ❖ Consiliere școlară, psihologică și consiliere pentru părinți
- ❖ Identificarea unui model educațional în anturajul copilului
- ❖ Sprijin financiar, material, educațional
- ❖ Evitarea exploatării prin muncă
- ❖ Grupuri suport (părinte, diriginte, consilier școlar)

Categoria copii victime ale violenței domestice:

- ❖ Siguranță, protecție și consiliere;
- ❖ Identificare riscului de a dezvolta probleme de sănătate mentală;
- ❖ Servicii în centre pentru victimele violenței domestice;
- ❖ Locuințe protejate pentru victimele violenței;
- ❖ Consiliere psihologică părinți și copii, consiliere juridică;
- ❖ Cursuri de parenting;
- ❖ Tabere pentru copii cu specialiști în problematica violenței;

Categoria copii consumatori de droguri sau substanțe noi cu proprietăți psihoactive:

- ❖ Comunicare și creștere a stimei de sine;
- ❖ Afecțiune;
- ❖ Consiliere psihologică pentru persoana dependentă cât și pentru familia acesteia;
- ❖ Tratamente pentru dezintoxicare, recuperare și reabilitare;
- ❖ Tabere de recuperare în care copiii să fie implicați în activități terapeutice prin activități de dezvoltare personală, recreere și socializare în natură, ergoterapie, meloterapie, ludoterapie, etc. în scopul găsirii echilibrului interior
- ❖ Terapie individuală și de familie;
- ❖ Asistență specializată, grup suport unde copiii vor interacționa cu persoane care au depășit starea de dependență;
- ❖ Educație specifică în școli, informare în scopul prevenirii consumului cu exemple clare a consecințelor consumului;
- ❖ Asistență integrată a adicțiilor;
- ❖ Interzicerea comercializării substanțelor noi cu proprietăți psihoactive;

Categoria mame minore:

- ❖ Sprijin emoțional, consiliere psihologică și educație pentru mame minore și familie;
- ❖ Climat familial securizant;
- ❖ Sprijin psiho-afectiv și financiar din partea familiei;
- ❖ Suport financiar și psihologic pentru continuarea studiilor;
- ❖ Consiliere vocațională și facilitarea integrării pe piața muncii;
- ❖ Inserție socio-profesională;
- ❖ Cursuri de parenting;
- ❖ Educație în puericultură;
- ❖ Reintegrarea în familie a mamei (medierea în relația cu familia);
- ❖ Centru maternal;
- ❖ Alocarea de locuri speciale în creșele de stat și grădinițe;

- ❖ Educație pentru sănătate predată în școli adaptată vârstei;
- ❖ Servicii medicale, consiliere, informare și monitorizare pre și post natală;

Constatări

Situația financiară precară, lipsa locului de muncă, a unei locuințe sau a unor condiții de locuire adecvate, lipsa unuia sau a ambilor părinți pot provoca diverse probleme în rândul copiilor de la eșec/abandon școlar la probleme de comportament, separare de părinți, infracționalitate, consum de substanțe, mame minore sau trafic de persoane. etc. Pe de altă parte boala/dizabilitatea presupune un risc privind accesul la educație, muncă, sănătate, viață socială, etc. Persoanele cu dizabilități trebuie să poată accesa și să beneficieze de serviciile de sănătate de care au nevoie la calitatea și standardele cele mai înalte. Calitatea serviciilor de sănătate trebuie să fie eficiente și accesibile din punct de vedere financiar (să nu provoace greutăți financiare familiei) și să asigure identificarea timpurie a copiilor care fac obiectul unor suspiciuni sau se confruntă cu o întârziere de dezvoltare sau cu o dizabilitate.

Pentru a răspunde nevoilor în creștere a copiilor aflați în diverse situații de risc/vulnerabilitate, statul trebuie să asigure permanent accesul la programe și resurse financiare pentru înființarea sau dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru copii și familii.

Multiplicarea centrelor de zi, centrelor de recuperare pe tipuri de handicap în regim de zi sau rezidențiale, centrelor respiro, serviciilor specializate pentru copii delincvenți sau cu probleme de consum de substanțe, pentru copii victime ale abuzului, neglijării, exploatarei, în comunități, se va face în funcție de nevoi și priorități, serviciile sociale acordate fiind necesar a fi integrate cu cele de sănătate.

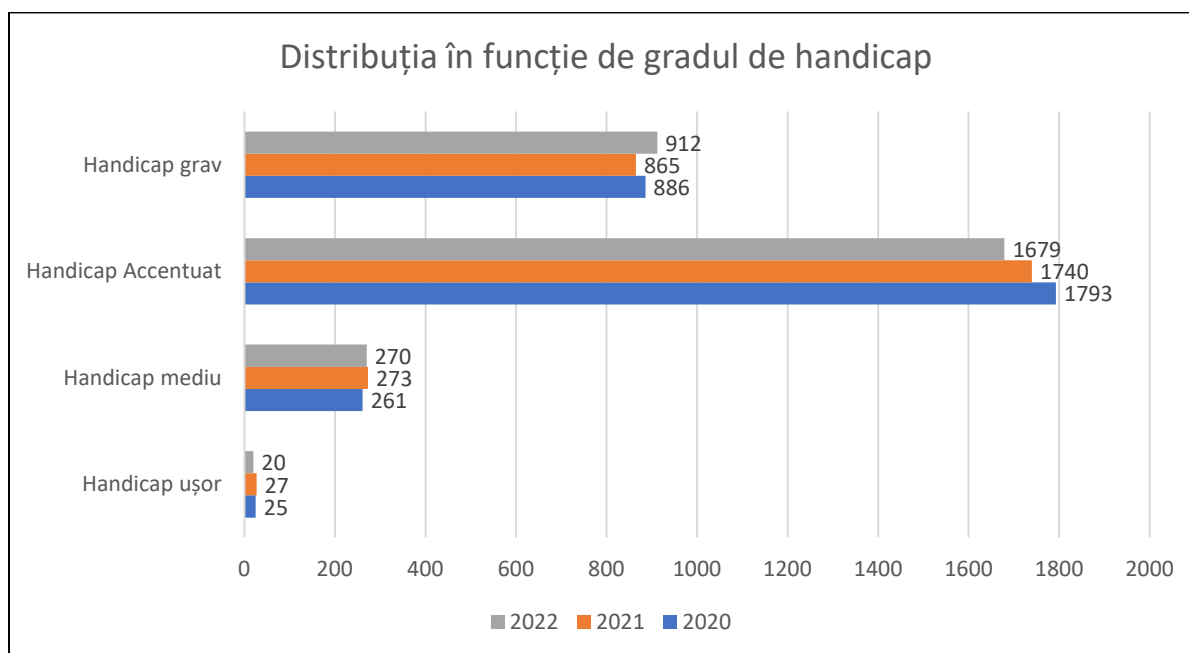
Investiția în dezvoltarea de servicii sociale, instruirea de specialitate a profesioniștilor care lucrează cu copii vulnerabili, supervizarea acestora și adaptarea legislației pentru a face față provocărilor actuale trebuie să fie o prioritate pentru decidenți.

II.2. Tineri, adulți, în diverse situații de vulnerabilitate

II.2.1. Persoane adulte cu dizabilități

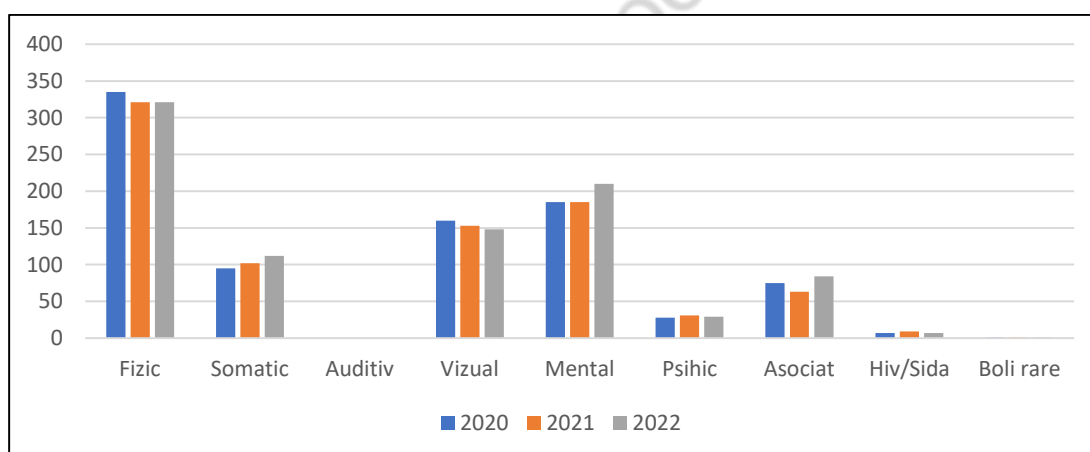
Persoanele cu dizabilități includ acele persoane care au deficiențe fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

În municipiul Alba Iulia conform datelor DGASPC Alba în cei trei ani 2020-2021 se înregistrează o ușoară descreștere a numărului total de persoane încadrate în grad de handicap de la 2965 persoane în anul 2020 la 2881 persoane în anul 2022, însă privind distribuția tipurilor de handicap putem observa o creștere a numărului de cazuri încadrate în gradul grav de handicap.

Graficul Nr.9

Se constată o creștere a handicapului mental, somatic și asociat, în anul 2022, iar ponderile cele mai mari sunt în cazul handicapului fizic, mental și vizual.

Graficul Nr.10

II.2.1.1. Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități

În cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, activitatea privind protecția persoanelor adulte cu dizabilități se asigură în regim rezidențial și de zi în cadrul rețelilor de îngrijire la domiciliu.

În cadrul unităților funcționale de tip rezidențial se asigură servicii de: găzduire, îngrijire, recuperare, reabilitare, reinserție socială și profesională pentru persoanele adulte cu încadrare în grad de handicap, pe o perioadă determinată sau nedeterminată, în funcție de nevoile individuale ale beneficiarilor, monitorizarea stării de sănătate și îmbunătățirea acesteia, servicii de consiliere psihologică, psihoterapie, psihodiagnoză.

Numărul persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate, inclusiv în baza contractelor încheiate cu furnizori de servicii sociale acreditați, comunicat de către DGASPC Alba este înregistrat în tabelul de mai jos:

An	Nr. persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate din municipiul Alba Iulia
2020	177
2021	164
2022	173

Tabel Nr.8. Numărul persoanelor adulte cu dizabilități instituționalizate, inclusiv în baza contractelor încheiate cu furnizori de servicii sociale acreditați

Îngrijirea beneficiarilor se face atât prin unitățile rezidențiale aflate în structura DGASPC Alba, cât și prin centre și locuințe protejate dezvoltate de furnizori privați pentru care DGASPC Alba plătește contribuție/beneficiar. Centre de pe raza municipiului Alba Iulia le regăsim în tabelul de alături:

Denumire Serviciu social	Capacitate	Locuri ocupate 2020	Locuri ocupate 2021	Locuri ocupate 2022	Servicii acordate	Sursă finanțare
Centrul de Îngrijire și Asistență pentru persoane adulte cu dizabilități Alba Iulia	40 (50 din anul 2022)	-	40	50	găzduire și îngrijire personală, recuperare, socializare, monitorizarea stării de sănătate, consiliere psihologică	Public-Privat
Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Betania	18	18	18	18	găzduire și îngrijire personală, recuperare și reabilitare, integrare/reintegrare socială	Public-Privat
Centrul de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități Elim	18	18	18	18	găzduire și îngrijire personală, recuperare și reabilitare, integrare/reintegrare socială	Public-Privat
Locuință maxim protejată pentru persoane adulte cu dizabilități nr. 16 Alba Iulia	8	8	8	8	găzduire și îngrijire personală, asistență medicală, integrare/reintegrare socială, consiliere psihologică	Public-Privat

Tabel Nr.9. Centre de pe raza municipiului Alba Iulia. Sursa: DGASPC Alba

Menționăm că DGASPC Alba are în structura sa centre și are încheiate contracte cu furnizori privați în mai multe localități din județul Alba.

Persoanele cu handicap neinstituționalizate au dreptul la beneficii sociale în funcție de gradul de handicap stabilit. Cei încadrați în gradul grav de handicap prin Compartimentul Protecția persoanelor cu handicap din cadrul DAS beneficiază de indemnizație sau de asistent personal.

Beneficiu	2020	2021	2022
Indemnizații	566	584	635
Asistent personal	282	308	335

Tabel Nr.10. Număr de beneficiari de indemnizații sau asistent personal

Servicii sociale de zi acordate în centre de zi sau în comunitate pentru persoanele adulte cu dizabilități din municipiul Alba Iulia sunt dezvoltate de asociații/ONG. Serviciile acordate sunt cu finanțare public-privată.

Servicii de Asistență și Suport pentru persoanele adulte cu dizabilități sunt acordate în municipiul Alba Iulia de către Asociația SM Speromax Alba Iulia. DAS Alba Iulia a achiziționat acest tip de servicii în perioada 2020-2023 pentru un număr maxim de 30 de beneficiari/lună.

Pe raza municipiului Alba Iulia funcționează Centrul de zi pentru persoane adulte cu dizabilități Sf. Meletie cu o capacitate 20 de locuri (servicii achiziționate de către DAS Alba Iulia).

Prin Serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor adulte cu dizabilități, Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia acordă servicii sociale, având o capacitate de 15 locuri (finanțare DGASPC Alba).

II.2.1.2. Nevoi identificate în rândul persoanelor adulte cu dizabilități

- ❖ Adaptarea mediului fizic (locuință, clădiri, spații publice, infrastructură de transport) și a mediului informațional, în vederea accesibilizării persoanelor cu dizabilități;
- ❖ Respect, independență, educație, muncă;
- ❖ Sprijin emoțional, asistență și îngrijire medicală;
- ❖ Îngrijire și recuperare la domiciliu;
- ❖ Facilitarea obținerii unor locuri de muncă destinate persoanelor cu dizabilități și înființarea de întreprinderi sociale;
- ❖ Consiliere pre și post angajare;
- ❖ Terapii specifice gratuite;
- ❖ Integrare/reintegrare socială;
- ❖ Grup suport;
- ❖ Socializare, recreere și petrecere a timpului liber;
- ❖ Îngrijire în centre de tip rezidențial pentru cei fără aparținători și locuințe protejate;
- ❖ Creștere salarială pentru asistenții personali;
- ❖ Consilierea persoanei cu handicap și a familiei mai ales în cazul handicapului dobândit pe parcursul vieții;
- ❖ Frecventarea unor centre de tip respiro, centre de recuperare pe tipuri de dizabilități;

Constatări

În demersul nostru de identificare a nevoilor categoriilor vulnerabile s-a făcut referire și s-a constatat ca nevoie în municipiul Alba Iulia identificarea și evaluarea complexă a persoanelor cu probleme de sănătate mintală și participarea acestora la programe suport.

Se consideră de către specialiști că această categorie de persoane necesită o atenție sporită, problema nivelului de sănătate mintală a populației având și o conotație socială pe lângă cea medicală, iar persoanele cu probleme de sănătate mintală și membrii familiilor acestora au nevoie de protecție și asistență socială.

De asemenea creșterea accesului persoanelor care suferă de boli cronice la medicamente și tratamente inovative gratuite este foarte importantă pentru menținerea persoanelor în starea de independență și pentru calitatea vieții lor. În cazul în care bolile nu sunt ținute sub control aceste persoane pot deveni dependente sau viața le poate fi pusă în pericol.

II.3 Persoane vârstnice aflate în situații de vulnerabilitate

Studiile sociologice îi identifică pe vârstnici ca fiind una din cele mai vulnerabile categorii de populație, care devin din ce în ce mai dependente de serviciile de asistență socială.

Din punct de vedere economic sunt afectați de scăderea veniturilor, deoarece acestea sunt insuficiente pentru asigurarea unui trai decent, biologic, prin receptivitate crescută la îmbolnăviri, handicapuri, dependență, iar din punct de vedere psihologic, prin modificări psihologice și psihopatologice. Migrația forței de muncă a lăsat în urmă sute de mii de părinți și bunici, singuri în casele lor, obligați să se descurce singuri.

Populația României se confruntă cu o tendință accelerată de îmbătrânire a populației. Ponderea populației vârstnice cu vârsta mai mare sau egală cu 65 de ani în total populație se estimează că se va dubla, până în anul 2060, ajungând undeva la 30%, ceea ce va pune o presiune mare asupra sistemului de pensii, sistemului medical, dar și al serviciilor de îngrijire de lungă durată.

La data de 01.07.2022, populația municipiului Alba Iulia cu vârsta peste 65 de ani era de 12.794 persoane, ceea ce reprezintă 17,17% din populația municipiului Alba Iulia de 74.490 de persoane.

Numărul total al pensionarilor fără indemnizații prevăzute de legi speciale, a crescut ușor în ultimii trei ani (2020 - 2022), în municipiul Alba Iulia, de la 16.282 în anul 2020 la 16.422 în anul 2022 (sursa: Casa Județeană de Pensii Alba).

O categorie vulnerabilă din rândul persoanelor vârstnice este cea a **pensionarilor care au pensia minimă**. Valoarea acestei pensii era în septembrie 2020 de 800 lei, iar în anul 2022 de 1000 lei. Conform datelor transmise de Casa Județeană de Pensii Alba numărul persoanelor cu domiciliul în municipiul Alba Iulia, cu pensie minimă garantată în anul 2022 era de 2019 persoane, reprezentând 12% din totalul pensionarilor fără indemnizații prevăzute de legi speciale de 16.422.

Pensionarii care primeau **pensie de invaliditate**, în anul 2022, numărau 1119 persoane. La această categorie de persoane vulnerabilitatea dată de veniturile mici se combină cu vulnerabilitatea dată de invaliditate (boală). Identificarea în comunitate și asistarea acestor persoane în funcție de nevoi este necesar a fi intensificată.

Anul	2020	2021	2022
Total pensionari și/sau beneficiari de legi speciale	17.103	17329	17559
Nr. beneficiari de pensie, fără indemnizații prevăzute de legi speciale	16282	16244	16422
Nr. beneficiari de pensii și indemnizații prevăzute de legi speciale	794	966	973
Nr. beneficiari de indemnizații prevăzute de legi speciale, fără pensie	27	119	164
Nr. pensionari cu pensia de invaliditate	1359	1201	1119
Nr. pensionari cu pensia anticipată	530	550	483
Nr. pensionari cu pensia minimă garantată	1555	1511	2019
Nr. pensionari cu cuantumul pensiei între pensia minimă garantată și pensia medie lunară	4297	5668	5338
Nr. pensionari cu cuantumul pensiei peste pensia medie lunară	11044	9863	9859
Nr. beneficiari pensii de serviciu	93	96	98

Tabel Nr.11. Număr de beneficiari pe categorii. Sursa: Casa Județeană de Pensii Alba

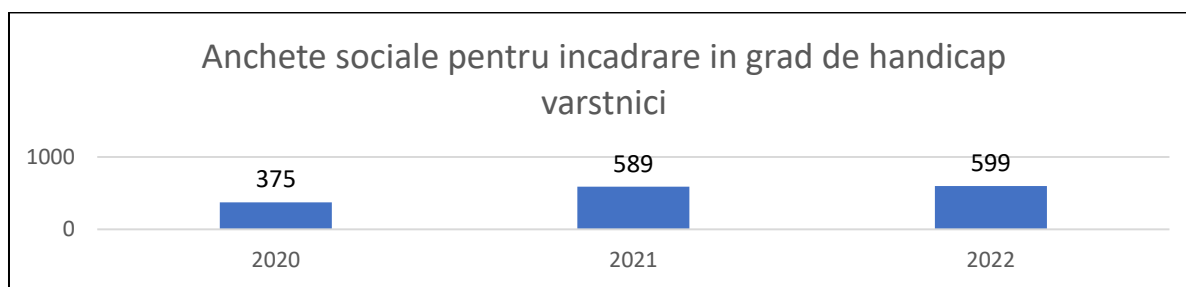
Din datele centralizate în tabelul de mai sus putem observa că în ultimii trei ani a crescut numărul pensionarilor cu pensie minimă garantată și a celor cu cuantumul pensiei între pensia minimă și cea medie lunară, și a scăzut numărul pensionarilor cu pensia peste pensia medie lunară. Pensia medie lunară în decembrie 2022 conform datelor CNPP era de 1739 lei.

Starea de sănătate a vârstnicilor trebuie luată serios în calcul de către sistemul social. Persoanele **vârstnice, singure, bolnave cu funcționalitate limitată**, precum și cele **cu dizabilități**, au fost identificate ca fiind grupuri vulnerabile în România. Îmbătrânirea și creșterea speranței de viață sunt, în general, însoțite de perioade prelungite de fragilitate și de dependență. Principalele cauze de deces în România sunt: bolile cardiovasculare, tumorile și bolile aparatului respirator. Aceste boli sunt mari consumatoare de resurse atât la nivelul sistemului medical cât și al celui social, mai ales dacă este vorba de persoane vârstnice lipsite de sprijinul familiei. Un număr semnificativ de persoane în vârstă, vor necesita servicii de îngrijire pe termen lung, inclusiv îngrijiri paliative.

La nivelul lunii noiembrie 2022 în Municipiul Alba Iulia erau 1472 persoane cu vârsta de peste 65 ani încadrați în diferite grade de handicap.

Compartimentul Protecția Persoanelor Vârstnice din cadrul DAS efectuează anchete sociale pentru încadrarea vârstnicilor într-un grad de handicap, consiliază și orientează persoanele vârstnice care doresc internarea într-o instituție de asistență socială sau socio-medicală.

În diagrama de mai jos este reprezentat numărul anchetelor efectuate pentru încadrare în grad de handicap a vârstnicilor în anii 2020-2022. Cu toate că reprezentarea cuprinde atât reevaluările cât și cazurile noi de încadrare în grad de handicap se observă o creștere a cererii de obținere a beneficiilor sociale ca urmare a încadrării în grad de handicap.

Graficul Nr.11

Numărul persoanelor vârstnice din municipiul Alba Iulia internate prin intermediul compartimentului Protecția Persoanelor Vârstnice în Căminul pentru persoane vârstnice Alba Iulia sau în alte centre rezidențiale de asistență socială sau medico-socială în perioada 2020-2022, este mic, respectiv 122 de persoane. Menționăm că am solicitat furnizorilor privați din municipiul Alba Iulia date statistice cu privire la numărul locurilor ocupate în centrele rezidențiale pentru vârstnici, dar nu am primit răspuns decât în mică măsură.

Costurile serviciilor sociale/medico-sociale asigurate în sistem rezidențial atât publice cât și private sunt ridicate, iar contribuția beneficiarilor sau aparținătorilor de multe ori sunt greu de atins pentru cei mai vulnerabili. Din categoria vârstnicilor bolnavi, singuri fără sprijinul familiei prin Compartimentul Protecția Persoanelor Vârstnice au fost internate în cămine în anul 2020, 6 persoane în anul 2021, 8 persoane iar în anul 2022, 15 persoane.

II.3.1. Servicii sociale dezvoltate în comunitate pentru persoanele vârstnice

Protecția socială a vârstnicilor la nivelul municipiului Alba Iulia se asigură atât prin acordarea de servicii în sistem rezidențial public sau privat cât și prin rețele de îngrijire la domiciliu, centre de zi pentru vârstnici.

II.3.1.1. Servicii rezidențiale pentru vârstnicii din municipiul Alba Iulia

Cămin pentru persoane vârstnice Alba Iulia - Furnizor public Direcția de Asistență Socială Alba Iulia

Căminul pentru persoane vârstnice Alba Iulia este o instituție publică de asistență socială cu personalitate juridică, aflată în subordinea Consiliului local al Municipiului Alba Iulia care asigură îngrijirea și asistența socială în regim rezidențial a persoanelor vârstnice din Municipiul Alba Iulia, care necesită acest tip de servicii, prin asigurarea de găzduire, hrană, îngrijiri medicale, recuperare, activități de ergoterapie și de petrecere a timpului liber, asistență socială și consiliere psihologică.

Conform Raportului Primarului pe anul anul 2022, au beneficiat de serviciile căminului în medie 79 de persoane vârstnice, care s-au aflat în cel puțin una din următoarele situații: nu au familie sau nu s-au aflat în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare; nu au locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii; nu au realizat venituri proprii sau acestea nu au fost suficiente pentru asigurarea îngrijirii proprii; nu s-au putut gospodări singuri sau au necesitat îngrijire specializată; s-au aflat în imposibilitatea de a-și asigura nevoile sociomedicale, datorită bolii ori stării fizice sau psihice. Ponderea persoane îngrijite în cămin este, în general, de 25%

persoane independente, 43% semidependente și 32% dependente. Conform Raportului Primarului pe anul 2022, 26 de persoane instituționalizate în cămin nu au susținători legali sau aceștia nu au venituri suficiente pentru acoperirea diferențelor de plată, pentru un număr de 10 beneficiari se acoperă parțial diferența de contribuție, iar pentru restul se achită integral contribuția.

În tabelul de mai jos prezentăm numărul locurilor ocupate în Căminul pentru persoane vârstnice din municipiul Alba Iulia în anii 2020 - 2022.

Cămin pentru persoane vârstnice Alba Iulia	Capacitate	Locuri ocupate la data de 31 decembrie a fiecărui an
2020	100	85
2021	100	77
2022	100	81

Tabel Nr.12. Numărul locurilor ocupate în Căminul pentru persoane vârstnice din municipiul Alba Iulia în anii 2020-2022

Cămin pentru persoane vârstnice Casa Filadelfia - Societatea de ajutorare Diakonia

Căminul pentru persoane vârstnice Casa Filadelfia este un centru rezidențial de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice, privat cu o capacitate de 16 locuri ce oferă vârstnicilor servicii sociale de găzduire, îngrijire și menaj, servicii medicale, tratamente, monitorizarea parametrilor fiziologici, manevre terapeutice de tipul injecțiilor, aplicarea de pansamente, prevenirea și tratarea escarelor, masaj de recuperare medical, consiliere psihologică și suportivă.

Capacitate	Locuri ocupate 2020	Locuri ocupate 2021	Locuri ocupate 2022
16	16	14	15

Tabel Nr.13. Căminul pentru persoane vârstnice Casa Filadelfia

Cămin pentru persoane vârstnice Casa Iope - Societatea de ajutorare Diakonia

Centrul rezidențial de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice oferă aceleași servicii ca și Casa Filadelfia, dar are o capacitate de 8 locuri.

Capacitate	Locuri ocupate 2020	Locuri ocupate 2021	Locuri ocupate 2022
8	8	7	6

Tabel Nr.14. Căminul pentru persoane vârstnice Casa Iope

Asociația Sfântul Andrei Bărbant, este furnizor privat pentru două centre rezidențiale de îngrijire și asistență a persoanelor vârstnice cu o capacitate totală de 56 de locuri.

Asociația Sfântul Padre Pio, este furnizor privat pentru 3 centre rezidențiale de îngrijire și asistență medico-socială pentru persoane vârstnice, bolnavi cronici în fază terminală. Cele trei centre au o capacitate totală de 80 de locuri.

Cămin Casa noastră Bărbant, este un centru rezidențial de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice privat, cu o capacitate de 20 de locuri.

Cămin pentru persoane vârstnice Transilvania Senior – Asociația Transilvania Senior
Este un centru rezidențial de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice privat, cu o capacitate de 25 de locuri.

II.3.1.2. Servicii de zi pentru vârstnicii din municipiul Alba Iulia

Centrul de zi pentru persoane vârstnice Alba Iulia prin Direcția de Asistență Socială Alba Iulia -furnizor public

Centrul de zi pentru persoane vârstnice, înființat în anul 2004 are ca obiect de activitate reinserția socială și prevenirea marginalizării sociale a persoanelor vârstnice din municipiul Alba Iulia. Prin intermediul specialiștilor se asigură servicii de asistență socială, asistență medicală, consiliere psihologică, consiliere juridică, kinetoterapie, recreere și socializare. Beneficiarii pot participa la jocuri de societate, gimnastică pentru sănătate, cursuri de limbi străine, operare PC și de prim ajutor, concursuri de cultură generală, excursii, ansamblul folcloric, serate dansante, sărbătorirea zilelor de naștere, cerc literar, întâlniri cu cititorii de carte religioasă. În anul 2020, în cadrul centrului de zi pentru persoane vârstnice au beneficiat de servicii un număr de 116 vârstnici, în anul 2021, 191, iar în anul 2022, 201.

Serviciul de îngrijire la domiciliu „La Tine Acasă, Îngrijire Socială la Domiciliu Alba Iulia” prin Direcția de Asistență Socială Alba Iulia -furnizor public

Serviciul de îngrijire la domiciliu "La tine acasă, îngrijire socială la domiciliu Alba Iulia" înființat în anul 2022 are o capacitate de 30 de locuri. Serviciile se adresează persoanelor vârstnice aflate în diverse grade de dependență, ca urmare a degradării sau pierderii autonomiei personale. Acestea sunt oferite pentru a păstra și îmbunătăți starea de sănătate și a preveni instituționalizarea persoanelor vârstnice în centre rezidențiale de îngrijire și asistență/ cămine pentru persoane vârstnice.

În anul 2022 Serviciul de îngrijire la domiciliu "La tine acasă, îngrijire socială la domiciliu Alba Iulia" a avut un număr de 111 beneficiari datorită faptului că până în aprilie 2022 îngrijirea la domiciliu s-a acordat în cadrul proiectului cu finanțare nerambursabilă având ca indicator un număr mai mare de beneficiari.

Prin *Serviciul de îngrijire la domiciliu a persoanelor adulte cu dizabilități*, Asociația Filantropia Ortodoxă Alba Iulia, oferă zilnic hrană caldă la domiciliu pentru 20 de persoane vârstnice cu dizabilități.

II.3.2. Furnizori de servicii sociale pentru persoane vârstnice

Furnizori publici- Servicii rezidențiale

Direcția de Cămin pentru persoane vârstnice - 100 locuri
Asistență Socială
Alba Iulia

Furnizori privați - Servicii rezidențiale

Societatea de Casa Filadelpia - 16 locuri
ajutorare Diakonia Casa Iope - 8 locuri

Asociația Sfântul Așezământul social pentru persoane vârstnice 1 - 20 locuri
Andrei Bărbant Așezământul social pentru persoane vârstnice 2 - 36 locuri

Asociația Sfântul Centrul rezidențial 1 - 40 locuri
Padre Pio Centrul rezidențial 2 - 25 locuri
Centrul rezidențial 3 - 15 locuri

SC. Casa noastră Cămin Casa noastră - 20 locuri
Bărbant
Asociația
Transilvania Cămin pentru persoane vârstnice - 25 locuri
Senior Transilvania Senior

Furnizori publici - Servicii de zi

Furnizori publici -Servicii de zi

Direcția de Centrul de zi pentru persoane vârstnice Alba Iulia - 30/zi
Asistență Socială Serviciul de îngrijire la domiciliu - 30 locuri
Alba Iulia „La Tine Acasă, Îngrijire Socială la Domiciliu Alba Iulia”

II.3.3. Nevoi identificate în rândul vârstnicilor vulnerabili

Categoria vârstnici care suferă de o boală cronică:

- ❖ Asistență medicală, monitorizarea bolnavului
- ❖ Acces la medicamente și tratamente de ultimă generație gratuite
- ❖ Sprijin financiar, material și afectiv
- ❖ Socializare, ajutor la cumpărături
- ❖ Centre respiro
- ❖ Centre medico-sociale specializate în îngrijirea persoanelor afectate de demență

Categoria vârstnici singuri dependenți de ajutor:

- ❖ Îngrijire, administrarea medicamentelor și sprijin emoțional
- ❖ Îngrijire la domiciliu, inclusiv servicii medicale în funcție de gradul de dependență
- ❖ Nevoia de socializare, de recuperare
- ❖ Telefonul vârstnicului cu servicii de informare și consiliere
- ❖ Suport din partea familiei și a comunității (acțiuni de voluntariat)
- ❖ Suport psihologic și material
- ❖ Găzduire în centre pentru vârstnici, cu locuri subvenționate de stat

Constatări

Pe lângă măsurile statului privind politicile privind indemnizațiile sociale și pensiile care trebuie în mod necesar revizuite și îmbunătățite, astfel încât să asigure vârstnicului acoperirea tuturor nevoilor inclusiv acelea de îngrijire, domeniul social și al serviciilor sociale în special, trebuie să găsească soluții la problemele identificate în comunitate. Revizuirea despre care vorbim în acest context are la baza raportul dintre veniturile realizate din pensie și nevoile incluse în ceea ce numim generic cosul zilnic necesar plus desigur costurile angajate cu asistenta medicală și socială a vârstnicului.

Majoritatea furnizorilor privați din municipiul Alba Iulia asigură servicii de tip rezidențial (cămine). Acest tip de serviciu este necesar pentru persoanele ajunse la o vârstă înaintată sau aflate într-o stare avansată de dependență. Furnizorii de servicii sociale private de tip centru rezidențial pot suplini nevoile persoanelor vârstnice doar dacă fie ei, fie familiile lor, dispun de resursele financiare necesare achitării costurilor serviciilor.

În cazul persoanelor vârstnice cu vulnerabilități multiple, cum ar fi cele **cu venituri mici și care nu au familie** (copii) care să-i sprijine financiar sau a căror familii nu-și permit costurile unui cămin privat, nu se poate apela la soluția internării în centre rezidențiale private.

În cazul vârstnicilor singuri/bolnavi din comunitate este nevoie de o creștere a serviciilor de îngrijire la domiciliu, dar în cazul unui grad mare de dependență și boli grave poate fi nevoie de îngrijire permanentă în sistem rezidențial, cum ar fi în centre socio-medicale de îngrijire pentru bolnavi cronici și/sau centre paliative după caz.

Concomitent cu dezvoltarea/înființarea de servicii sociale vârstnicii au nevoie să crească accesul lor la servicii la un cost rezonabil. În sensul documentului de față prin cost rezonabil se înțelege atât aspectul subiectiv, adică percepția generală a vârstnicului cu privire la costuri cât și aspectul obiectiv legat de raportul dintre venituri și costul unei vieți de calitate în funcție de rigorile vârstei.

Având în vedere numărul de persoane vârstnice și nevoile acestora, serviciile sociale sunt insuficient dezvoltate, mai ales în cazul vârstnicilor cu vulnerabilități multiple: grad de dependență ridicat, venituri mici, lipsa sprijinului familiei, boala.

II.4. Persoane fără adăpost

Persoanele fără adăpost reprezintă o categorie socială formată din persoane singure ori familii care, din motive singulare sau cumulate de ordin social, medical, financiar-economic, juridic ori din cauza unor situații de forță majoră, trăiesc în stradă, locuiesc temporar la prieteni sau cunoscuți, se află în incapacitate de a susține o locuință în regim de închiriere ori sunt în risc de evacuare, se află în instituții sau penitenciare de unde urmează să fie externate, respectiv eliberate și nu au domiciliu ori reședință (Legea 292/2011).

Principalele categorii de persoane fără adăpost din municipiul Alba Iulia sunt:

- Persoane identificate pe străzi, în parcuri, în gări, scări de bloc, clădiri aflate în construcție,
- Persoane care au pierdut locuința din diverse motive și nu au resursele materiale și financiare necesare asigurării unui spațiu de locuit și nu beneficiază de alte servicii sociale care acordă găzduire;
- Persoane vârstnice abandonate de propria familie, fără locuință și ale căror resurse financiare sunt insuficiente pentru asigurarea celor necesare traiului;
- Tineri proveniți din sistemul de protecție socială;
- Victime ale violenței în familie care necesită adăpost de urgență până la admiterea în adăpostul specializat din cadrul direcției de asistență socială;
- Foști deținuți, fără locuință;
- Alte persoane fără adăpost găsite pe raza municipiului Alba Iulia, în perioada temperaturilor scăzute.

Direcția de Asistență Socială Alba Iulia a contractat servicii sociale acordate în cadrul Adăpostului de noapte al Asociației Filantropia Ortodoxă Alba Iulia pentru un număr de 25 de locuri.

Beneficiarii aparțin cel puțin uneia din tipologiile de mai jos:

- ❖ Persoane fără casă identificate pe stradă: 8 persoane;
- ❖ Persoane care au pierdut locuința din diverse motive și nu au resursele materiale și financiare asigurării traiului și nici nu beneficiază de alte servicii sociale care acordă găzduire și hrană: 6 persoane;
- ❖ Persoane vârstnice abandonate de propria familie și ale căror resurse financiare nu sunt suficiente pentru asigurarea celor necesare traiului: 11 persoane;
- ❖ Proveniți din sistemul de protecție socială: 11 persoane;
- ❖ Foști deținuți fără locuință, respinși de familie și lipsiți de sprijinul societății: 5 persoane;
- ❖ Victime ale violenței în familie: 2 persoane;
- ❖ Victime ale traficului de persoane: 2 persoane;
- ❖ Dependenți de alcool: 15 persoane;

Menționăm că o parte din beneficiari se încadrează în 2 categorii.

Din discuțiile purtate cu personalul de specialitate al adăpostului de noapte a fost identificată ca principală nevoie a acestei categorii de beneficiari înființarea unui *centru specializat destinat persoanelor dependente de alcool*.

Din datele furnizate de către Poliția Locală Alba Iulia în perioada 2020-2022 au fost identificate în stradă un număr de **12 persoane fără adăpost**.

II.4.1. Nevoi identificate în rândul persoanelor fără adăpost

- ❖ Locuințe sociale și locuri în centre pentru persoane fără adăpost
- ❖ Dezintoxicare (crearea de centre de dezalcoolizare și a centrelor pentru persoanele toxico-dependente)
- ❖ Asigurarea nevoilor de bază
- ❖ Asistență medicală primară
- ❖ Asigurare medicală
- ❖ Consiliere psihologică, juridică și socială
- ❖ Integrare/reintegrare în familie și comunitate
- ❖ Spălătorii municipale (dușuri și spălare haine)
- ❖ Tichete pentru masă caldă
- ❖ Demersuri pentru reintegrarea persoanelor fără adăpost în comunitățile din care provin

Constatări

Persoanele fără adăpost sunt persoane afectate de vulnerabilități multiple (sărăcie, dizabilitate, consum de substanțe de diverse tipuri, majoritatea acestora afectând starea de sanatate a individului generand, de principiu, un spectru larg de dependente).

În vederea reintegrării sociale a acestor persoane pot fi acordate chirii subvenționate, se pot dezvolta, locuințe protejate ca alternativă la adăposturile de noapte care oferă găzduire doar pe timpul nopții, caz în care mulți rămân stradă pe timpul zilei continuând starea toxico-dependență în care se află.

În sensul documentului recomandăm înființarea unui centru pentru persoane toxico-dependente.

II.5. Persoane victime ale violenței domestice

Violența domestică înseamnă orice inacțiune sau acțiune intenționată de violență fizică, sexuală, psihologică, economică, socială sau spirituală care se produce în mediul familial sau domestic ori între soți sau foști soți, precum și între actuali sau foști parteneri, indiferent dacă agresorul locuiește sau a locuit împreună cu victima.

Ca și arie de cuprindere, violența domestică se referă la: abuzul copilului în familie, violența la nivelul relației de cuplu, violența între frați, abuzul și violența asupra părinților/membrilor vârstnici ai familiei.

Factori predispozanți pentru violența domestică:

- *Social* - înrădăcinarea tradiției potrivit căreia «bărbatul este capul familiei» și el decide toate problemele legate de aceasta, obiceiul educării copilului prin bătaie, istoricul personal al agresorului care a fost abuzat în familia de origine sau care a asistat la scene de violență, nivel educațional scăzut.

- *Economic* - situarea a mai mult de jumătate din familii sub pragul minim de sărăcie duce la amplificarea stress-ului cotidian, ceea ce favorizează violența. Nu trebuie uitat ca violența domestică se manifestă la fel de des și în familiile cu un nivel ridicat de educație și bunăstare.

- *Individual* – o personalitate dezechilibrată, o stimă de sine scăzută, consumul de alcool și droguri. De regulă, în condițiile existenței unei personalități dezechilibrate, cel puternic își descarcă agresivitatea asupra celui slab, părinții asupra copiilor, tinerii asupra vârstnicilor.

Gelozia rămâne un factor favorizant principal în violența din familie.

Violența este un comportament instrumental, intențional, învățat.

- Instrumental: agresorul controlează partenera/partenerul – obține ce vrea de la ea/el;
- Intențional: se produce cu intenția de control și dominare, de menținere a puterii;
- Învățat: violența în familie nu este înnașcută. Copii învata prin imitație, familia fiind modelul din care își extrage valori și comportamente (60% din adulții violenți au crescut în familii violente).

Ținut, până de curând, departe de ochii publicului, abuzul față de vârstnici a fost considerat un subiect tabu, fiind subestimat și ignorat de societate. Cu toate că, în ultima vreme, a început să câștige din ce în ce mai multă vizibilitate, rămâne încă una dintre formele de violență cel mai puțin investigate.

Date oficiale cu privire la violența domestică manifestată pe raza municipiului Alba Iulia am obținut de la Poliția Municipiului Alba Iulia și de la Serviciul de Telecomunicații Speciale.

În perioada 01.01.2020-31.12.2022 au fost recepționate un număr total de 164 apeluri telefonice de urgență la 112 prin care s-a solicitat intervenția echipajelor de urgență pentru soluționarea unor evenimente privind violența domestică. Serviciul de telecomunicații speciale a menționat că nu este prevăzută o încadrare strictă a sesizărilor pentru violența domestică, evenimentele fiind clasificate pe mai multe noduri de index, în funcție de informațiile furnizate de apelant (ex. conflicte și agresiuni fizice, lovire sau alte violențe, tulburarea liniștii publice).

Poliția municipiului Alba Iulia a identificat și furnizat date cu privire la violența domestică cuprinse în tabelul de mai jos:

Violență domestică	2020	2021	2022
Număr de victime ale violenței domestice	97	124	143
Număr de copii victime ale violenței domestice	43	46	55
Număr de ordine de protecție provizorii	15	31	43

Tabel Nr.15. Căminul pentru persoane vârstnice Casa Filadelfia

Analizând datele observăm o creștere a numărului de victime ale violenței domestice de la 97 în anul 2020 la 143 în anul 2022 precum și o creștere a ordinelor de protecție provizorii emise.

II.5.1. Servicii dezvoltate în municipiul Alba Iulia pentru protecția victimelor violenței domestice

Centrul pentru adăpostirea victimelor violenței în familie - Birou de consiliere, cu sediul str. Bucovinei, nr.3, telefon 0258/810325.

Centrul a fost înființat în anul 2005 în subordinea DAS, ca urmare a prevederilor Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare prin care se asigură protecție, găzduire, îngrijire și consiliere victimelor violenței în familie.

Centrul desfășoară activități prin intermediul următoarelor componente:

1. Biroul de consiliere - oferă consiliere de specialitate (socială, juridică, psihologică) femeilor victime ale violenței în familie.

Activitatea biroului de consiliere permite o selecție a femeilor care vor intra ulterior în

Adăpost.

În cadrul Biroului de consiliere, specialiștii Direcției de Asistență Socială- asistent social, jurist, psiholog - oferă suport imediat, pentru depășirea situației de criză și pe termen lung, pentru a sprijini femeile asistate să-și dezvolte abilitățile necesare unei vieți lipsite de violență.

Pentru beneficiarele Centrului, cu venituri reduse, se decontează contravaloarea certificatului medico-legal.

2. Adăpostul Temporar - asigură protecția victimelor violenței în familie în situații de urgență, prin găzduirea și oferirea de hrană acestora pe o perioadă determinată, cuprinsă între 7 și 60 de zile. Adăpostul are o capacitate de 6 locuri, 2 camere mobilate și utilate cu tot necesarul. Adăpostul constituie un loc de refugiu în care femeile se pot simți în siguranță. În cadrul adăpostului se asigură servicii de consiliere victimelor violenței în familie pentru depășirea situațiilor de criză.

Centrul maternal pentru 6 cupluri mamă-copil „ Speranța ”Alba Iulia – în structura DGASPC Alba

Centrul oferă servicii de găzduire și îngrijire, asistență medicală, consiliere și informare, sprijin emoțional.

II.5.2 Nevoi identificate ale victimelor violenței domestice:

- ❖ Protecție și siguranță;
- ❖ Asistență medicală gratuită pentru victime;
- ❖ Consiliere psihologică, socială și juridică pentru victime și agresori;
- ❖ Cazare și asigurare hrană;
- ❖ Locuințe de necesitate acordate cu prioritate victimelor violenței domestice;
- ❖ Centre pentru agresori;
- ❖ Grup suport;

Constatări

În principal recomandăm o atitudine proactivă a instituțiilor statului și o atitudine mai fermă de condamnare a violenței domestice. Încrederea că victimele abuzului sunt apărute de statul român creează în mod necesar o scădere a intensității fenomenului.

II. 6. Persoane cu boli incurabile în stadii avansate și progresive (terminale)

Patologia în creștere a bolilor incurabile în România conduce la o nevoie a populației de servicii de îngrijiri paliative. Îngrijirea paliativă este îngrijirea acordată persoanelor aflate în stadii avansate ale unor boli pentru înlăturarea suferinței și durerii și acordarea de suport spiritual și suport psiho-social.

Direcția de Sănătate Publică Alba ne-a comunicat câteva date statistice referitoare la prevalența bolnavilor cronici pe baza evidențelor cabinetului de oncologie județean și a cabinetului de nutriție și diabet.

Din tabelele alăturate constatăm o creștere atât a cazurilor noi de bolnavi de cancer cu 17,49% în anul 2022 față de anul 2020, cancerul fiind a doua cauză de mortalitate în România,

dar și a bolnavilor de diabet zaharat care au crescut cu 34 % în 2022 față de anul 2021.

Evidența bolnavilor de cancer:

An	Cazuri noi luate în evidență	Bolnavi rămași în evidență
2020	745	8138
2021	809	8631
2022	903	7225

Tabel Nr.16. Evidența bolnavilor de cancer

Evidența bolnavilor de diabet zaharat:

An	Cazuri
2020	253
2021	331
2022	384

Tabel Nr.17. Evidența bolnavilor de diabet zaharat

II.6.1 Nevoi identificate -bolnavi de boli incurabile(terminale)

- ❖ Consiliere psihologică și suport emoțional, pentru bolnav și familie;
- ❖ Asistență și îngrijire medicală de specialitate;
- ❖ Asistență spirituală;
- ❖ Supraveghere permanentă din partea personalului calificat;
- ❖ Facilitarea accesului la servicii medicale în țară și străinătate;
- ❖ Asigurarea transportului intra spitalicesc;
- ❖ Îngrijire paliativă gratuită;

Constatări

Chiar dacă există la nivelul județului nostru o asociație ce oferă îngrijiri paliative la domiciliu serviciile acesteia pot acoperi nevoile unui număr foarte redus de pacienți. Studiile arată că îngrijirea paliativă la domiciliu acordată de personal specializat este preferată comparativ cu spitalizarea, dar deficitul de personal este un impediment major în dezvoltarea de astfel de servicii.

Puținele asociații ce activează în România în domeniul îngrijirii paliative au ca sursă principală de finanțare Casa Națională de Asigurări de Sănătate și coplata beneficiarilor.

Având în vedere creșterea continuă a pacienților ce au nevoie de îngrijiri paliative este necesară găsirea de resurse financiare pentru dezvoltarea acestor servicii și specializarea de personal pe această ramură a sănătății.

II.7. Alte categorii de persoane aflate în situații de risc

Persoanele fără un loc de muncă sunt expuse riscului de sărăcie și marginalizare socială.

Din datele obținute de la Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Alba cu privire la numărul șomerilor cu domiciliul/reședința în Municipiul Alba Iulia, prezentate în tabelul de mai jos observăm că a crescut numărul șomerilor cu vârsta sub 25 de ani la 132 în

luna decembrie 2022 față de 62, în luna decembrie a anului 2020 și a scăzut ușor numărul șomerilor cu vârsta între 25-45 ani și peste 45 de ani. În luna decembrie 2022 din cei 442 șomeri, 299 erau indemnizați și 143 erau neindemnizați.

Stoc șomeri	Nr. total șomeri	Din care femei	Vârsta Sub 25 ani	Vârsta 25-45 ani	Vârsta peste 45 ani
31.12.2020	442	252	62	193	187
31.12.2021	357	214	40	172	145
31.12.2022	421	232	132	158	131

Tabel Nr.18. Numărul șomerilor cu domiciliul/reședința în Municipiul Alba Iulia

Distribuția șomerilor din municipiul Alba Iulia în funcție de studii o prezentăm în tabelul următor:

Stoc șomeri	Nr. total șomeri	Din care femei	Studii primare	Studii medii	Studii superioare
31.12.2020	442	252	149	171	122
31.12.2021	357	214	147	130	80
31.12.2022	421	232	141	182	98

Tabel Nr.19. Distribuția șomerilor din municipiul Alba Iulia în funcție de studii

Observăm faptul că a crescut numărul subvențiilor acordate angajatorilor care încadrează în muncă șomeri peste 45 de ani și a celor acordate angajatorilor care încadrează în muncă tineri NEETS și a scăzut numărul șomerilor care au urmat cursuri de calificare/recalificare.

Municipiul Alba Iulia	2020	2021	2022
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă absolvenți de învățământ	59	26	78
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă șomeri unici susținători ai familiilor monoparentale	0	1	8
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă șomeri peste 45 de ani	523	153	919
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă tineri NEETS	142	67	286
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă șomeri neindemnizați	0	0	4
Acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă persoane cu handicap	0	0	3
Numărul șomerilor care au beneficiat de cursuri de calificare/recalificare	266	93	157

Tabel Nr.20. Acordarea de subvenții

”Tânăr NEET” este persoana cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la împlinirea vârstei de 25 de ani, care nu are loc de muncă, nu urmează o formă de învățământ și nu participă la activități de formare profesională.

Tinerii care părăsesc sistemul de protecție specială a copilului reprezintă unul dintre grupurile vulnerabile din România pentru care este nevoie de asigurarea unei continuități în furnizarea serviciilor pentru a se putea realiza integrarea lor socio-profesională.

Problemele principale cu care se confruntă tinerii la ieșirea din sistemul de protecție țin de lipsa deprinderilor de viață independentă, a educației, a unei locuințe decente etc.

Nevoi identificate:

- ❖ Facilitarea accesului la un loc de muncă;
- ❖ Locuințe sociale și anl, hrană, îmbrăcăminte, consiliere;
- ❖ Frecventarea învățământului dual(sprijin pentru continuarea studiilor) ;
- ❖ Integrare socio-profesională;
- ❖ Consiliere psihologică, juridică, vocațională, socială;
- ❖ Subvenționarea chiriei pe perioadă determinată;
- ❖ Centre de tranzit;
- ❖ Grupuri de sprijin;

Monitorizarea copiilor postinstituționalizați și conlucrarea instituțiilor în vederea integrării acestor tineri prin asigurarea unei locuințe, continuarea studiilor și facilitarea unui loc de muncă sunt măsuri esențiale. Neintegrați în societate acești tineri sunt supuși riscurilor (prostituție, trafic de droguri, etc).

Persoane liberate din centrele de detenție

Autoritățile statului trebuie să asigure *accesul deținuților la învățământul dual și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale, ca modalități complementare, de pregătire a reîntoarcerii în comunitate*. Persoanele liberate din centrele de detenție au nevoie de servicii integrate în scopul depășirii, cu succes, a perioadei critice post-detenenție. Serviciile de consiliere psihosocială pentru cultivarea abilităților și valorilor prosociale, însușirea deprinderilor necesare unei vieți independente, dar și de suport pentru integrarea profesională (cursuri de calificare, găsirea unui loc de muncă etc.) și sprijin în găsirea unei locuințe pot fi asigurate în cadrul unor centre de incluziune socială. O propunere din partea unor specialiști intervievați a fost de creare a unui centru de tranzit.

Menționăm că în municipiul Alba Iulia nu sunt dezvoltate servicii sociale destinate persoanelor liberate din centrele de detenție.

Prezentăm în tabelul de alături, datele comunicate de către Administrația Națională a Penitenciarelor referitoare la numărul persoanelor încarcerate și numărul persoanelor liberate, având domiciliul declarat în Municipiul Alba Iulia în perioada 2020-2022.

An	Persoane încarcerate	Persoane liberate
2020	24	28
2021	17	16
2022	24	25

Tabel Nr.21. Numărul persoanelor încarcerate și numărul persoanelor liberate, având domiciliul declarat în Municipiul Alba Iulia în perioada 2020-2022

Familiiile tinere (**sub 25 ani**) cu **copii, fără ocupație** necesită măsuri de sprijin în vederea prevenirii separării copilului de familie ca exemplu: acces la consiliere vocațională și facilitarea accesului la un loc de muncă, cursuri de perfecționare și calificare, locuri în creșele publice, grădinițe, școli, centre de zi pentru copii, educație parentală și consiliere socială, locuri

de muncă.

Nevoile persoanelor active **(18-59 ani) fără loc de muncă** identificate relevă necesitatea sistării beneficiilor sociale în vederea motivării pentru angajare în muncă și stimulente financiare pentru angajatori precum și cursuri de calificare/recalificare adaptate pentru piața muncii.

Persoanele peste 45 de ani care nu găsesc loc de muncă necesită sprijin pentru căutarea unui loc de muncă potrivit pregătirii și capacității fiecăruia, inclusiv muncă la domiciliu, reconversie profesională(cursuri de recalificare), facilități fiscale pentru angajatori pentru o perioadă mai mare de timp.

Persoane cu venituri sub venitul minim garantat

Prin persoana marginalizată social se înțelege persoana care beneficiază de venit minim garantat sau face parte dintr-o familie beneficiară de venit minim garantat, în condițiile Legii nr. 416/2001, și se afla în cel puțin două dintre următoarele situații: a) nu are loc de muncă; b) nu are locuința în proprietate sau în folosință; c) locuiește în condiții impropriet; d) are unul sau mai mulți copii în întreținere sau face parte dintr-o familie cu mulți copii în întreținere; e) este persoana varstnică, fără sustinatori legali; f) este încadrată în categoria persoanelor cu handicap sau invaliditate; g) are în întreținere o persoană încadrată în categoria persoanelor cu handicap grav, accentuat ori invaliditate gradul I sau II; h) a executat o pedeapsă privativă de libertate.

DAS Alba Iulia prin Compartimentul Venit minim de incluziune transmite anual Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, situația privind persoanele marginalizate social din municipiul Alba Iulia. Numărul persoanelor marginalizate social din municipiul Alba Iulia din evidența DAS Alba Iulia se regăsește în tabelul de mai jos.

An	Persoane marginalizate social	din care persoane marginalizate social de etnie romă
2020	289	118
2021	267	188
2022	203	186

Tabel Nr.22. Numărul persoanelor marginalizate social din municipiul Alba Iulia din evidența DAS Alba Iulia

DAS Alba Iulia are în administrare o **Cantină de ajutor social** de ale cărei servicii pot beneficia gratuit sau contra cost, în condițiile legii următoarele categorii de beneficiari:

- Copiii în vârstă de până la 18 ani, aflați în întreținerea acelor familii al căror venit net mediu lunar pe o persoană în întreținere este sub nivelul venitului net lunar, pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social;
- Tinerii care urmează cursuri de zi la instituțiile de învățământ ce funcționează în condițiile legii, până la terminarea acestora, dar fără a depăși vârsta de 25 de ani, respectiv 26 de ani în cazul celor care urmează studii superioare cu o durată mai mare de 5 ani, care se afla în situația prevăzută la primul alineat;
- Persoanele care beneficiază de ajutor social sau de alte ajutoare bănești acordate în condițiile legii și al căror venit este de până la nivelul venitului net lunar pentru o persoană singură, luat în calcul la stabilirea ajutorului social și care provin din familii dezorganizate;
- Pensionarii;
- Persoanele care au împlinit vârsta de pensionare, aflate într-una dintre următoarele

situații:

- sunt izolate social, nu au susținători legali, sunt lipsite de venituri;
- invalizii și bolnavii cronici;
- orice persoană care, temporar, nu realizează venituri.

Capacitatea cantinei de ajutor social este de 100 porții/zi.

Imigranți

Pe fondul crizei de forță de muncă, România înregistrând de la an la an un deficit de lucrători, angajarea cetățenilor străini a reprezentat o acțiune prin care s-a încercat acoperirea unei părți din respectivul deficit. În fiecare an este stabilit un contingent de lucrători străini nou-admiși pe piața forței de muncă.

Fenomenul migraționist a înregistrat un procent mare de creștere, în special în domeniul forței de muncă, urmat de cel al reîntregirii familiei. În esență, considerăm ca numărul de imigranți care vor dori să desfășoare activități în Alba Iulia va fi în creștere respectând dinamica nevoilor primilor veniți de a-și aduce în condițiile legii familia.

III. Servicii sociale propuse și prioritizarea grupurilor vulnerabile

Din cele expuse în capitolele anterioare putem constata că pentru unele categorii de persoane aflate în diverse situații de vulnerabilitate există dezvoltate la nivelul municipiului Alba Iulia servicii sociale care pot acoperi într-o măsură mai mică sau mai mare nevoile acestora, dar sunt și situații pe care încă instituțiile sau societatea civilă nu le-au abordat suficient. Cu siguranță capacitatea serviciilor sociale dezvoltate este încă insuficientă comparativ cu nevoile comunității și resursele financiare limitate nu pot acoperi un număr mai mare de locuri.

Am încercat să identificăm prioritățile, situațiile care necesită cel mai rapid o intervenție din partea autorităților, bazându-ne pe percepția specialiștilor.

Principalele categorii vulnerabile pentru care sunt necesare eforturi de îmbunătățire a accesului la servicii sociale sau de dezvoltare de servicii acolo unde acestea lipsesc, menționate ca prioritare în ordinea pe care o prezentăm sunt: copii consumatori de droguri sau substanțe psihoactive, persoanele cu boli aflate în fază terminală, vârstnicii singuri dependenți de ajutor, persoanele fără adăpost și persoanele adulte cu dizabilități, dintre care cele mentale sunt cele mai importante.

Fiecare din categoriile menționate mai sus au fost analizate separat și s-a încercat definirea nevoilor persoanelor care se regăsesc în aceste categorii, însă multiplele probleme și complexitatea acestora depășesc de multe ori competențele și capacitățile autorităților locale sau capacitatea organizațională a asociațiilor, fiind nevoie de intervenția statului și de un cadru legal adaptat la cerințele actuale și viitoare. Barierele de ordin economic și infrastructural reprezintă o problemă pentru accesarea serviciilor de care au nevoie persoanele în dificultate.

Copii consumatori de droguri sau substanțe noi psihoactive:

- ❖ Centru de zi pentru asistență integrată a adicțiilor;
- ❖ Centru de zi pentru prevenire, evaluare și consiliere antidrog;
- ❖ Centru rezidențial de tip comunitate terapeutică;
- ❖ Centru rezidențial de tratament/dezintoxicare și reabilitare pentru persoane toxicodependente;

Propuneri de activități, servicii și măsuri:

- ❖ Tabere de recuperare cu activități terapeutice,
- ❖ Terapie individuală și de familie,
- ❖ Grup suport pentru copii cu participarea unora care au depășit starea de dependență,
- ❖ Educație specifică în școli,
- ❖ Informare în scopul prevenirii consumului cu exemple clare a consecințelor consumului,
- ❖ Interzicerea comercializării substanțelor noi cu proprietăți psihoactive.

Persoane cu boli aflate în fază terminală:

- ❖ Centru de îngrijiri paliative
- ❖ Servicii de îngrijire paliativă la domiciliu subvenționate integral

Vârstnici singuri dependenți de ajutor dependenti:

În funcție de gradul de dependență serviciile se împart în servicii acordate la domiciliu sau în sistem rezidențial.

- ❖ Centru rezidențial de îngrijire a vârstnicilor dependenți (subvenționat);
- ❖ Locuințe protejate;
- ❖ Centru respiro;
- ❖ Centru de criză;
- ❖ Serviciu specific de colectare comenzi cumpărături și livrare la domiciliu;
- ❖ Servicii de îngrijire la domiciliu sociale și medicale;
- ❖ Telefonul vârstnicului cu servicii de informare și consiliere;

Persoane fără adăpost

- ❖ Locuințe sociale;
- ❖ Echipă mobilă;
- ❖ Ambulanță socială;
- ❖ Centru rezidențial de asistență și reintegrare socială;

Persoane adulte cu dizabilități

- ❖ Centru de zi;
- ❖ Centru de îngrijire și de recuperare;
- ❖ Locuințe protejate pentru persoanele adulte cu dizabilități dezinstituționalizate;
- ❖ Servicii de îngrijire la domiciliu;
- ❖ Servicii în comunitate acordate prin asistent personal profesionist;
- ❖ Centru rezidențial pentru adulți cu handicap;
- ❖ Echipă mobilă;
- ❖ Centru respiro;
- ❖ Centru cu servicii de recuperare neuromotorie;

Considerații finale

Avem nevoie de măsuri de prevenție și intervenție timpurie pentru a evita agravarea problemelor tuturor grupurilor vulnerabile.

Pe parcursul realizării diagnozei sociale a fost adusă în discuție problematica persoanelor cu probleme de sănătate mintală considerându-se necesară o abordare separată de cea a persoanelor cu dizabilități sau persoanelor afectate de boli cronice. Gestionarea situațiilor care apar ce au ca subiecți persoane cu probleme de sănătate mintală sau boli psihice este dificilă neexistând în comunitate servicii specializate de sprijin. La modul general, nu există proceduri care să cuprindă măsuri clare de intervenție.

Ținând cont că în Strategia națională privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, pentru perioada 2022—2030, se menționează că majoritatea persoanelor instituționalizate sunt încadrate ca având dizabilități de tip mintal sau psihic, respectiv un procent de 77 %, se impune dezvoltarea de servicii destinate acestei categorii vulnerabile de persoane.

Se identifică ca prioritare categorii de persoane vulnerabile pentru care nu sunt dezvoltate servicii sociale în municipiul Alba Iulia (copii consumatori de droguri sau substanțe noi psihoactive, persoane cu diverse adicții de substanțe, persoane cu boli incurabile aflate în fază terminală).

Chiar și în cazul în care există mai multe servicii sociale dezvoltate de exemplu servicii rezidențiale pentru persoane vârstnice, acestea nu sunt suficiente și disponibile pentru persoane cu mai multe vulnerabilități (vârstnici cu grad mare de dependență, cu venituri mici, lipsiți de sprijinul familiei) Se constată nevoia subvenționării costurilor îngrijirii și serviciilor conexe în vederea creșterii accesului la servicii sociale.